

A treia perspectivă asupra istoriei:

pecetea a șaptea

8:1-11:18

Capitolul 8 începe cu ruperea pecetei a șaptea. După ruperea acestei peceti, în ceruri apare o tăcere misterioasă de aproape o jumătate de oră. Ce să însemne această tăcere? Ce a cauzat-o? Ce anume o va face să înceteze? Tăcerea va fi întreruptă de sunetul celor 7 trâmbițe care aduc noi manifestări ale judecății lui Dumnezeu în fața pământului. Din această perspectivă, interpretarea pertinentă pare a fi următoarea: tăcerea de o jumătate de ceas simbolizează tăcerea lui Dumnezeu în fața răului și nedreptății de pe pământ. Pentru cei care interpretează pecetea a 6-a ca pe o imagine a crucii lui Hristos, interpretează această tăcere ca tăcerea Tatălui față de răstignirea Fiului Său, adică față de cea mai mare nedreptate din istorie. Observăm deci că ambele interpretări reliefează ideea de tăcere în fața nedreptății de pe pământ, tăcerea întreruptă de manifestarea judecății lui Dumnezeu adusă prin cele șapte trâmbițe. Într-adevăr versetele 1 și 2 pun în contrast tăcerea din ceruri și cele șapte trâmbițe primite de cei șapte îngeri. Cele șapte trâmbițe vor sparge tăcerea. Dar de ce întârzie să sune din trâmbiță cei șapte îngeri? De ce încă persistă tăcerea? Ce anume îi va determina pe cei șapte îngeri să sune din trâmbițe și să spargă această tăcere apăsătoare? Și aici vine partea cea mai frumoasă din acest capitol.

Verstele 3-5 ne explică ce anume a determinat încetarea tăcerii. Este folosită imaginea din Cortul sau templul Vechiului Legământ. Altarul de aur, altarul tămâierii se afla exact înaintea chivotului care simboliza scaunul de domnie al Domnului. Între altar și chivot era perdeaua care separa Locul Sfânt de Locul Preasfânt. Preotul puneă tămâie pe altar, iar tămâia se ridica înaintea Celui ce ședea pe chivot: „*Aaron va arde pe el tămâie mirositoare, va arde în fiecare dimineață când va pregăti candelile; va arde și seara când va așeza candelile. Astfel, se va arde necurmat din partea voastră tămâie dinaintea Domnului din neam în neam.*” (Exod 30:7-8). Tămâia era din partea lui Israel și era adusă de preot, simbolizând rugăciunile lui Israel intermediare de marele Preot. David prezintă mai explicit simbolul tămâiei: „*Doamne, eu te chem: vino degrabă la mine! Ia aminte la glasul meu, când Te chem! Ca tămâia să fie rugăciunea mea înaintea Ta, și ca jertfa de*

seară ridicarea mâinilor mele!” (Psalmul 141:1-2). Nu este de mirare că în Apocalipsa tămâia este asociată cu rugăciunile sfinților. Din pricina acestor imagini vechi-testamentare, unii teologi văd în îngerul care tămâiază pe Însuși Domnul nostru Isus Hristos, Marele nostru Preot, Singurul mijlocitor între Dumnezeu și oameni. Sunt mai multe pasaje în Scriptură unde Fiul apare prezentat ca un înger. Interpretarea pare credibilă. Într-adevăr, din perspectiva cărții Evrei avem un singur Mare Preot în Locul Preasfânt din Ceruri; Hristos și nu îngerii este Marele nostru preot. Deci, în contextul tăcerii lui Dumnezeu în fața răului, Hristos, Marele nostru Preot vine cu rugăciunile noastre înaintea Tatălui. Ca răspuns la rugăciunile noastre, tăcerea este întreruptă și începe revărsarea judecății divine aduse de sunetul celor șapte trâmbițe. Este incredibil. Elementul cheie care a întrerupt tăcerea lui Dumnezeu și a adus judecata îl constituie rugăciunile sfinților. Sfinții au un rol atât de important în planul Său. Rugăciunile acestora contribuie substanțial la împlinirea planului lui Dumnezeu. Există o conlucrare reală între cer și pământ. Cerul este al lui Dumnezeu, iar pământul a fost dat fiilor oamenilor, după cum ne spune psalmistul (vezi Psalmul 115).

Mandatul stăpânirii pământului a fost dat omului și Domnul conlucrează cu omul pentru împlinirea planurilor Sale. După pilda cu judecătorul nedrept, Mântuitorul a spus: *„Ați auzit ce zice judecătorul nedrept? Și Dumnezeu nu va face dreptate aleșilor Lui, care strigă zi și noapte către El, măcar că zăbovește față de ei? Vă spun că le va face dreptate în curând. Dar când va veni Fiul Omului, va găsi El credință pe pământ?”* (Luca 18:6-7). Petru ne spune și el: *„Ziua Domnului însă va veni ca un hoț. În ziua aceea, Cerurile vor trece cu trosnet, trupurile cerești se vor topi de mare căldură, și pământul cu tot ce este pe el, va arde. Deci, fiindcă toate aceste lucruri au să se strice, ce fel de oameni ar trebui să fiți voi, printr-o purtare sfântă și evlavioasă, așteptând și grăbind venirea zilei lui Dumnezeu, în care Cerurile aprinse vor pieri, și trupurile cerești se vor topi de căldura focului? Dar noi, după făgăduința Lui, așteptăm Ceruri noi și un pământ nou, în care va locui neprihănirea. De aceea, preaiubiților, fiindcă așteptați aceste lucruri, siliți-vă să fiți găsiți înaintea Lui fără prihană, fără vină și în pace.”* (2 Petru 3:10-14).

Petru deci ne îndeamnă să grăbim venirea judecății. Judecata vine nu doar din pricina

rugăciunilor sfinților, dar ea poate să fie și grăbită de noi. Cum de poate fi grăbită și ce trebuie să facem pentru a o grăbi? Tot Petru ne dă răspunsul: *„Dar, preaiubiților, să nu uitați un lucru: că, pentru Domnul, o zi este ca o mie de ani, și o mie de ani sunt ca o zi. Domnul nu întârzie în împlinirea făgăduinței Lui cum cred unii; ci are o îndelungă răbdare pentru voi, și dorește ca nici unul să nu piară, ci toți să vină la pocăință.”* (2 Petru 3:8-9). Pavel ne spune în Romani 11 că trebuie să se îplinească numărul deplin al neamurilor. Când toți cei deschiși pentru credință vor fi intrat în istorie și vor fi crezut, atunci motivul pentru care Domnul întârzie judecata va fi îndepărtat și judecata va veni. Petru ne spune și cum putem grăbi venirea Domnului: printr-o purtare sfântă și evlavioasă (2 Petru 3:11). O purtare sfântă și evlavioasă înseamnă o mărturie puternică în întuneric și aducerea la pocăință a multe suflete. Acest lucru va grăbi venirea judecății. Orice credincios dorește grăbirea venirii judecății lui Dumnezeu. Orice credincios suspină din pricina răului din lume și este însetat după dreptatea divină. Venirea judecății nu este un motiv de spaimă căci sângele Mielului ne oferă garanția izbăvirii noastre. Dar este un motiv de bucurie, căci răul și suferința vor fi îndepărtate de pe pământ, iar Domnul ne va răzbuna pentru toate nedreptățile la care am fost supuși din pricina Numelui Său. De multe ori suntem tentați să credem că zilele pe care le trăim pe pământ sunt banale și lipsite de semnificație. Dar dacă trăim în ascultare de Domnul, aceste zile banale și pline de rutină nu fac altceva decât să grăbească venirea zilei Domnului. La apusul soarelui poate nu vedem mult rod în urma unei zile trăite cu smerenie pentru Domnul și cu credincioșie în lucrurile mici. Dar din Ceruri se vede cum acea zi a adus mai aproape venirea Domnului.

Din pricina rugăciunilor sfinților, cei șapte îngeri încep să sune din trâmbițe. Sunetul fiecărei trâmbițe aduce o nouă judecată asupra pământului. Autorul face o separație între judecățile aduse de primele patru trâmbițe și cele aduse de ultimele trei trâmbițe. Între acestea, apare un vultur care ne spune că ultimele trei judecăți presupun o intensificare a pedepsei. Să analizăm primele patru judecăți.

Mai întâi este afectat pământul și vegetația sa, apoi marea, apoi izvoarele, apoi astrele de pe cer. Măsura judecății este: „a treia parte.” Mereu a treia parte este afectată. Ne aducem aminte că după ruperea peceteii a patra, a patra parte a pământului a fost afectată. Acest lucru sugerează o intensificare a judecății lui Dumnezeu. O întrebare

importantă este: aceste patru judecăți reprezintă patru evenimente, cataclisme specifice din istorie, sau imaginea simbolică a unor judecăți care s-au revărsat peste pământ de-a lungul unei perioade mai mari de timp. Dacă ar reprezenta patru evenimente unice, atunci am putea spune că aceste judecăți încă nu au sosit, dar vor veni. Dacă sunt realități istorice continue, atunci vom găsi în istorie tot felul de catastrofe care au afectat fie vegetația, fie marea, fie izvoarele. Poate afectarea astrelor este cel mai dificil de înțeles. Încă lumina zilei nu s-a micșorat cu o treime. Știm că din pricina poluării radiațiile emise de soare afectează pământul, dar nu avem informații despre posibilitatea ca ziua să își piardă lumina ei. Oare, este doar o imagine simbolică ce ne sugerează că sistemul solar ar fi afectat din pricina judecății lui Dumnezeu, sau trebuie încă să așteptăm acele zile?

Nu mă grăbesc să răspund la aceste întrebări. Există într-adevăr posibilitatea ca aceste imagini să fie imagini simbolice ale judecății lui Dumnezeu care va afecta progresiv întreaga creație. Astfel, nu trebuie să așteptăm niște catastrofe globale care să se potrivească perfect cu descrierile din Apocalipsa 8. În același timp, observăm că autorul vrea să ne transmită ideea de intensificare a judecății lui Dumnezeu. Înainte de revărsarea finală a judecății lui Dumnezeu, Domnul nu doar aduce tot felul de judecăți, dar acestea se intensifică cu cât ne apropiem de ziua cea mare a judecății. Să ne aducem aminte că în capitolul 16 avem prezentate ultimele potire ale mâniei lui Dumnezeu. Acestea nu mai afectează o pătrime, sau o treime din pământ, ci tot pământul. Deci, chiar dacă aceste imagini sunt simbolice și includ diferite judecăți revărsate pe pământ, ni se transmite clar ideea intensificării acestor judecăți cu cât ne apropiem de vremea sfârșitului. Astfel, înțelegem că Domnul dorește să avertizeze pe oameni de ziua judecății Sale și cu cât ziua va fi mai aproape cu atât va crește numărul și dimensiunea cataclismelor și catastrofelor care se vor abate asupra pământului. Ne așteptăm deci ca în ultimele zile ale istoriei oamenii să se confrunte cu catastrofe de proporții cu care nu s-au mai confruntat până atunci. Dacă acestea se vor plia perfect pe descrierile din Apocalipsa sau nu, nu știm cu siguranță. Știm însă că acestea îi vor afecta deopotrivă pe cei credincioși și pe cei necredincioși. În capitolul 8 nu găsim vreo promisiune că cei credincioși nu vor fi afectați de aceste urgii. Însă, pentru aceștia toate lucrurile vor lucra spre binele lor. Nu va fi o judecată a lor, ci Domnul se va folosi de suferința din lume pentru a modela în ei chipul lui Hristos, căci este bine știut din exemplu lui Hristos, că la

slava Sa se poate ajunge doar pe drumul durerii.

Capitolul 9 ne prezintă trâmbița a 5-a și a 6-a. Observăm că, spre deosebire de primele urgii aduse de primele patru trâmbițe care au afectat creația în care locuiește omul și indirect pe om, aceste două urgii din capitolul 9 sunt îndreptate direct împotriva omului. Ba chiar se specifică: „*Li s-a zi să nu vătămeze iarba pământului, nici vreo verdeață, nici vreun copac, ci doar oameni care n-aveau pe frunte pecetea lui Dumnezeu.*”. Urgia a cincea presupune un chin de 5 luni, iar urgia a șasea moartea a o treime di oameni. Este ca și cum Dumnezeu strânge lațul judecății. Revărsarea judecății sale este progresivă și cu cât ne apropiem de urgia a șaptea judecata este mai intensă. Mai întâi, este afectată creația, apoi oamenii printr-un chin, apoi urmează distrugerea a o treime dintre oameni. Progresivitatea judecății lui Dumnezeu anunță omenirea că se apropie judecata finală. Un alt lucru interesant cu privire la capitolul 9 este apariția lumilor demonice în contextul judecății divine. Deși este vorba despre o judecată a lui Dumnezeu, actorii care o împlinesc efectiv sunt demonii. Adâncul este locul demonilor. Ne aducem aminte de ce i-au spus demonii Mântuitorului în contextul vindecării îndrăcitului în Luca 8:31: „*Și dracii rugau stăruitor pe Isus să nu le poruncească să se ducă în Adânc.*” Cei care aduc un chin ca de cel al scorpiei asupra oamenilor sunt demonii ieșiți din Adânc. Observăm că demonii nu pot distruge decât în limita hotărâtă de Dumnezeu. Ei nu pot distruge sau chinui cât vor și de capul lor, chiar dacă este vorba de cei necredincioși. Dumnezeu le pune limite pe care aceștia nu le pot depăși. Nu știm exact ce presupune acest chin de cinci luni. Poate fi vorba de un chin deopotrivă fizic și psihic, un chin atât de mare, încât oamenii vor ajunge să își dorească moartea, dar moartea va fugi de la ei. Autorul insistă la ambele urgii pe descrierea demonilor. Oare de ce face acest lucru? Probabil el vrea să ne conștientizeze de puterea acestora, de hidoșenia lor și de ura pe care aceștia o poartă rasei umane.

Capitolul 9 din Apocalipsa este unul din capitolele care ne oferă cele mai multe informații despre lumea demonică. De fapt, nu cred că este vreun capitol care să insiste atât de mult ca acesta pe realitatea lumii demonice. Aceste imagini ne ajută să înțelegem cât de real și cumplit este războiul spiritual. Demonii există, sunt foarte puternici, sunt hidoși și respingători și poartă o ură de moarte rasei umane. Bucuria, plăcerea, pasiunea lor este să chinuie omul și să-l distrugă. În mod sugestiv, îngerul Adâncului, împăratul lor

este numit Abaddon sau Apolion, care înseamnă distrugere. Ne aducem aminte de cuvintele Mântuitorului: „*El este ucigaș de la început, și... mincinos și tatăl minciunii.*” (Ioan 8:44). „*Hoțul nu vine decât să fure, să junghie și să prăpădească.*” (Ioan 10:10). Apoi, numărul lor este foarte mare. La urgia a cincea apare un fum mare care întunecă văzduhul și din acest fum apar lăcustele care simbolizează demonii. La urgia a șasea numărul oștirii celor patru îngeri de la Eufrat este de două sute de milioane. Demonii sunt foarte bine organizați și lucrează împreună. Ei au diferite căpetenii și împărății. Ei sunt asemănați cu o oștire organizată și de temut.

Întrebarea care îmi vine în minte este de ce în revărsarea judecății Sale sunt implicați și demonii? O altă întrebare este: În toate manifestările judecății lui Dumnezeu sunt implicate și lumile demonice sau doar în unele? De exemplu, la urgiile aduse de primele patru trâmbițe, lumile demonice nu sunt menționate deloc. Nu sunt menționate sau nu sunt implicate? Din Iov 1 știm că Domnul nu poate ispiti pe nimeni dar îngăduie celui rău să ispitească pe cei credincioși. Scopul lui Dumnezeu este însă total diferit de cel al lui Satan. Dumnezeu urmărește ca credința să strălucească și să crească. Iar Satan urmărește distrugerea credinței. Înțelegem că Satan în cele din urmă trage la carul de slavă a lui Dumnezeu și că el are un rol în planul lui Dumnezeu. Chiar dacă este răzvrătit și dușman al lui Dumnezeu, Domnul îl folosește în înțelepciunea Sa ca unealtă în împlinirea planurilor Sale. În contextul ispitirii înțelegem mai ușor rolul său. Dar și aici ne aducem aminte de Iacov 1 care ne spune că fiecare când este ispitit este atras de pofta lui însuși. Noi avem o fire pământească plină de poftă. Cel rău stimulează aceste poftă deja existente. Dacă ispititorul nu ar exista, aceasta nu ar însemna că nu ar exista deloc ispite. Însă ele ar fi mai mici și mai puțin intense. Este una când poftele din noi reacționează la diferite contexte de viață și este alta când cel rău le atâță cum știe el să o facă. Ne aducem aminte de ispitirea Mântuitorului nostru din pustie. Deși Isus s-a născut într-o fire asemănătoare cu a păcatului, în pustie el a experimentat o ispitire cu totul specială. Atunci cel rău a stimulat la maximum tendințele din firea sa asemănătoare cu a păcatului. Deci în contextul ispitirii este mai ușor să înțelegem prezența și rolul tatălui minciunii. Dar cum rămâne cu prezența sa în contextul judecății?

Ne aducem aminte de un pasaj sugestiv din 1 Împărați 22. În contextul judecării lui Ahab, are loc o discuție în Ceruri și Domnul întreabă: „*Cine va amăgi pe Ahab să se*

suie la Ramot din Galaad și să piară acolo?” Și au răspuns unul într-un fel, altul într-altul. Și un duh a venit și s-a înfățișat înaintea Domnului, și a zis: „Eu îl voi amăgi.” Domnul i-a zis: „Cum?”. „Voi ieși”, a răspuns el, „și voi fi un duh de minciună în gura tuturor proorocilor lui.” Domnul a zis: „Îl vei amăgi, și-ți vei atinge ținta, ieși și fă așa!” Și acum iată că Domnul a pus un duh de minciună în gura tuturor proorocilor tăi care sunt de față. Dar Domnul a hotărât lucruri rele împotriva ta.” . (1 Împărați 22:20-23). Domnul trimite un duh de minciună cu scopul judecării și pedepsirii lui Ahab. Înțelegem că atunci când este vorba de amăgirea unui om care se află sub judecata lui Dumnezeu demonii pot opera această amăgire. Ne întrebăm dacă de fiecare dată se întâmplă ca în 1 Împărați 22?

Romani 1 ne spune că din pricina păcatului Domnul i-a lăsat pe oameni în voia minții lor blestemate. În primele capitole din Romani, care descriu manifestarea mâniei lui Dumnezeu, nu este pomenit deloc Satan. Stau și mă întreb dacă Satan este o unealtă necesară în contextul judecării la fel cum este și în contextul ispitirii? Sau din pricina faptului că răul și păcatul au intrat prin el în lume, el este stăpânitorul acestei lumi și are drept să se implice în amăgirea și distrugerea omului. Din exemplul răzvrătirii lui Satan, știm că răul poate fi ales fără ispititor și că orientarea spre rău poate persista fără existența unui instigator extern. Dar păcatul a intrat în lume prin ispitirea lui Satan. De aceea, el stăpânitorul acestei lumi este prezent în tot răul care se petrece sub soare. Să fie oare acesta motivul pentru care descoperim în manifestarea judecării lui Dumnezeu implicarea lumilor demonice? Oricum este important să înțelegem că judecata lui Dumnezeu se poate manifesta fără implicarea lumilor demonice. La ieșirea evreilor din Egipt, cel care a adus moartea peste întâii născuți ai egiptenilor nu a fost un demon, ci Însuși Îngerul Domnului. Domnul va fi cel care va înfăptui judecata finală, în care vor fi judecați și pedepsiți nu doar oamenii, ci și demonii. În capitolul 8 cei care aduc necazul pe pământ sunt îngerii lui Dumnezeu și nu ni se pomenește nimic de intermedierea necazului de către lumile demonice. În capitolul 16 al treilea înger al lui Dumnezeu a vărsat potirul lui în mare. Și marea s-a făcut sânge, ca sângele unui mort. Și a murit orice făptură vie, chiar și tot ce era în mare. „Și am auzit pe îngerul apelor zicând: „Drept ești Tu, Doamne, care ești și care erai! Tu ești sfânt pentru că ai judecat în felul acesta. Fiindcă aceștia au vărsat sângele sfinților și al proorocilor, le-ai dat și Tu să bea sânge. Și sunt

vrednici!” (16:4-6). Îngerul apelor, cel implicat în această judecată, este în mod cert un înger al lui Dumnezeu. O altă observație interesantă în capitolele 8 și 9 este că atunci când judecata se va revarsă indirect asupra oamenilor prin intermediul unor fenomene naturale, sunt pomeniți doar îngerii lui Dumnezeu și nu este făcută nici cea mai mică aluzie la lumile demonice. În schimb, în capitolul 9 când judecata este îndreptată în mod direct asupra oamenilor, lumile demonice sunt cele care operează distrugerea și suferința. În capitolul 16 (potirele) când judecata se manifestă prin intermediul fenomenelor naturale sunt pomeniți doar îngerii buni, dar când este vorba de al șaselea potir care vizează amăgirea oamenilor spre pieirea lor, din nou sunt pomenite duhurile demonice: *„Al șaselea a vărsat potirul lui peste râul cel mare, Eufrat. Și apa lui a secat, ca să fie pregătită calea împăraților, care au să vină din Răsărit. Apoi, a văzut ieșind din gura balaurului și din gura fiarei, și din gura proorocului mincinos trei duhuri necurate care semănau cu niște broaște. Acestea sunt duhuri de draci care fac semne nemaipomenite, și care se duc la împărații pământului întreg, ca să-i strângă pentru războiul zilei celei mari a Dumnezeului Celui Atotputernic.”* (16:12-14).

Păcatul și răul sunt entități în sine, care pot exista și fără cel rău. Dar pentru că păcatul a intrat în lume prin cel rău, în spatele păcatului, răului și suferinței din lume există lumi demonice reale. În acest sens găsim un text interesant în Evanghelia după Luca. După ce Mântuitorul vindecă într-o zi de Sabat o femeie gârbovă, el le spune fariseilor: *„Dar femeia aceasta, care este o fiică a lui Avraam, și pe care Satana o ținea legată de optsprezece ani, nu trebuia oare să fie dezlegată de legătura aceasta în ziua Sabatului?”* (Luca 13:16). Observăm că era vorba despre un copil al lui Dumnezeu, o fiică spirituală a lui Avraam. Și totuși Isus vede în spatele neputinței fizice o legătură a lui Satan. La fel în cartea Iov, ni se spune că Satana a lovit pe Iov cu o bubă grea. Fără să ne speriem sau să începem să vedem duhuri peste tot, este bine să conștientizăm dimensiunea luptei spirituale. Pentru că păcatul a intrat în lume prin cel rău, tot ce este în lume se petrece în contextul unei lupte spirituale reale. Din această pricină nu putem separa nici biologicul, nici psihologicul, nici naturalul de spiritual. Interferența dintre aceste dimensiuni este mai intensă decât ne putem închipui.

Judecata lui Dumnezeu poate fi înfăptuită fără ca ea să fie intermediată de lumile demonice. Totuși, de multe ori judecata lui Dumnezeu se întâmplă să fie intermediată de

ele. Poate fi vorba, după cum am văzut, de un duh de amăgire, de un chin ca de scorpie, de moarte sau de altceva. Oare de ce Domnul alege să acționeze în acest mod? Oare nu ar fi mai frumos ca judecata Sa să nu fie realizată prin acțiunile diavolului? Sunt măcar trei motive care explică marea dilemă a capitolul 9 din Apocalipsa: de ce Domnul implică lumile demonice în revărsarea judecății Sale? Mai întâi, strălucește înțelepciunea Sa. Deși cel rău îi este dușman, acesta se dovedește până la urmă că trage la carul slavei lui Dumnezeu și lucrează în cele din urmă, fără să vrea, la împlinirea planului lui Dumnezeu. În al doilea rând, ne amintim că răul a intrat în lume prin cel rău și atunci el ar avea un anume drept să participe la distrugerea rasei umane. Al treilea motiv, ne este oferit de un verset din capitolul 9 din Apocalipsa: *„Ceialți oameni care n-au fost uciși de aceste urgii nu s-au pocăit de faptele mâinilor lor ca să nu se închine dracilor și idolilor...”*. Iată că oamenii se închină dracilor, și atunci Domnul îi dă pe mâna dracilor. Domnul este drept: Omul alege să se închine și să slujească dracilor. Domnul le respectă decizia și îi dă pe mâna celor pe care i-au slujit și adorat, celor de care au ascultat și de care au ales să aparțină. Acest act de dreptate este menit să trezească omenirea din această închinare față de lumile întunericului. Iată consecințele cinstirii celui rău, a acestuia împreună cu îngerii săi: aduce chin și moarte peste omenire. Oamenii se pot trezi și pot conștientiza nu doar că închinarea la idoli nu le aduce binecuvântare și protecție, ba dimpotrivă, că le aduce blestem și durere. Și aceasta, cu atât mai mult, cu cât, cei credincioși sunt protejați de lumile demonice. Într-adevăr, dacă în capitolul 8 nu ni se spune că cei credincioși ar fi scutiți de confruntarea cu consecințele catastrofelor naturale ale judecății divine, în capitolul 9 ei sunt așezați sub o protecție specială: *„Li s-a zis să nu vatăme iarba pământului, nici vreo verdeață, nici vreun copac, ci numai pe oamenii care aveau pe frunte pecetea lui Dumnezeu.”* Această protecție este menționată doar la urgia a cincea. Nu știm dacă ea este valabilă și în contextul urgiei a șasea. Oricum apare o diferență izbitoare între cei ce se închină lui Dumnezeu și cei ce se închină idolilor. Cei ce se închină idolilor suferă cinci luni de un chin cumplit și caută disperati moartea care fuge de la ei. Slujitorii Creatorului rămân plini de pace și de bucurie. Domnul, în dreptatea Sa, îi dă pe oameni pe mâna celui care l-au ales. Tatăl minciunii le-a promis fericire și bucurie, dar le aduce în schimb chin și distrugere. Dumnezeu, în dragostea Sa, nu îngăduie ca cel rău să distrugă deodată întreaga rasă umană, așa cum și-ar dori el, ci îi

lasă pe oameni să guste treptat din consecințele păcatului. Scopul este clar: trezirea, pocăința și mântuirea lor.

Din această perspectivă ultimele două versete din capitolul 9 sunt foarte importante și ne oferă o imagine minunată asupra pedepsei lui Dumnezeu. Dumnezeu pedepsește pământul în primul rând pentru că este un Dumnezeu sfânt, demn și drept. El le dă oamenilor ce au cerut: o viață fără Dumnezeu, o viață sub autoritatea întunericului. Modul în care El își revarsă pedeapsa face să strălucească bunătatea și dragostea Sa. El are tot dreptul să Își reverse întreaga judecată într-o singură clipă. Dar nu face așa. El o revarsă progresiv. Scopul este clar: el nu vrea moartea păcătosului, ci ca acesta să se întoarcă la El și să trăiască. De aceea, judecata afectează mai întâi natura. Apoi, judecata se revarsă asupra omului, dar fără să-i ia viața : oamenii vor căuta moartea, dar ea va fugi de la ei. Domnul, în contextul urgiei a cincea este preocupat ca oamenii să nu moară, ci să rămână în viață pentru a avea șansa pocăinței. Urgia a șasea aduce moartea peste o parte din omenire. Mesajul este clar pentru cei ce rămân în viață: judecata finală este aproape. Domnul strânge omenirea încetul cu încetul în lațul judecății Sale pentru a o trezi din somnul morții. Fiecare urgie strigă cu nespusă putere: ziua judecății este aproape! Întoarceți-vă la Cel ce v-a creat ca să aveți viața! Este fascinant să observi că în contextul revărsării dreptei judecăți a lui Dumnezeu ceea ce strălucește și mai mult este îndurarea și dragostea Sa pentru cei ce îi întorc spatele. Oamenii au ales să Îl alunge pe Creator din creație și să slujească celui rău. Dacă Domnul le-ar respecta în totalitate alegerea ar însemna ca El să se retragă în totalitate și să îi lase în întregime pe mâna celui rău. Cel rău ar distruge într-o clipă întreaga rasa umană. Pe de altă parte, dacă Susținătorul creației ar pleca, toată creația s-ar prăbuși. Să ne închipuim scena: în fiecare zi, toate păcatele oamenilor transmit cu claritate un mesaj cât se poate de clar către cer: „Te urâm pe Tine și îți urâm poruncile ! Vrem să fim dumnezei, să guvernăm singuri această planetă spre slava noastră!”. Dacă Domnul ar pleca, oamenii s-ar distruge unii pe alții în câteva clipe și toată planeta ar rămâne o mare pustietate. Dacă Domnul ar pleca, ar rămâne iadul. Dacă Domnul ar pleca, s-ar înfăptui judecata cea dreaptă: „Ați cerut să rămâneți fără Mine, atunci rămâneți fără Mine!” Cu toate acestea, Domnul nu ascultă cererea nebunilor, ci alege să rămână nepoftit la masă. El vrea să mai susțină creația și să facă bine omenirii, să le aducă ploi din cer, roade la vreme și bucurie în suflet. El dă un glas

puternic al conștiinței pentru a limita răul pe care îl face omul pe pământ. El pune limite influenței celui rău asupra oamenilor. El își lasă martorii credincioși pe pământ în mijlocul necazului și suferinței. Ce mare este bunătatea lui Dumnezeu pentru omenire! În fiecare zi Numele Domnului este hulit de dimineață până seara. Și Domnul, în loc să asculte cererea nebunilor care Îl urăsc de moarte și să își ia mâna și totul să piară, alege să rămână în acest Univers stricat și să suporte cu răbdare mizeriile noastre. Răutatea, nedreptatea, suferința de pe pământ Îl întristează nespus, Îl mânie, Îl obosește. Într-o singură clipă ar putea să pună capăt acestei tragedii. Dar El Își arată bunătatea prin harul Său general pentru a topi inima celor care Îl urăsc fără temeii. Și când vine ziua judecății, El nu o aduce dintr-odată, ci progresiv pentru a avertiza omenirea și a o trezi la lumină. Din această perspectivă înțelegem că deși anumite urgii din Apocalipsa pot fi interpretate ca realități istorice continue, în ultimele zile ale istoriei, intensitatea și frecvența acestor catastrofe va crește, tocmai ca un avertisment final pentru ziua mâniai.

Acum e momentul potrivit să ne întrebăm dacă urgiile din Apocalipsa capitolul 9 pot fi interpretate ca și realități istorice continue sau sunt mai degrabă două urgii specifice păstrate pentru ultimele zile ale istoriei. Limbajul folosit de Ioan ne sugerează că acesta ar viza mai degrabă ultimele zile ale istoriei. Mai întâi, textul face o demarcație clară între primele patru urgii și ultimele trei prin apariția vulturului care ne propune și o cronologie a evenimentelor: întâi cele patru sunete de trâmbiță și apoi celelalte trei. Apoi, urgiile din 9 încep cu două dezlegări a lumilor demonice. Modul în care sunt descrise acestea, ne trimit cu gândul mai degrabă la două evenimente specifice decât la două realități continue. Iată ce ne spun versetele 14 și 15: *„...și zicând îngerului al șaselea care avea trâmbița „Dezleagă pe cei patru îngeri care sunt legați la râul cel mare Eufrat!” Și cei patru îngeri care stăteau gata pentru **ceasul, ziua, luna și anul acela**, au fost dezlegați ca să omoare a treia parte din oameni.”* Cuvintele folosite de Ioan: *„ceasul, ziua, luna și anul”* par a fi folosite tocmai pentru a ne indica faptul că acum este vorba de un eveniment specific și nu de o realitate a judecății lui Dumnezeu care străbate întreaga istorie. Apoi, în capitolul 10 suntem anunțați că nu va mai fi nici o zăbavă și că, în zilele în care va suna din trâmbița lui, îngerul al șaptelea, se va sfârși taina lui Dumnezeu, după vestea cea bună vestită de El robilor Săi proorocilor.

Când intrăm în capitolul 10 ne așteptăm să ne întâlnim cu îngerul al șaptelea

sunând din trâmbiță. Dar nu se întâmplă acest lucru. Autorul pare să deschidă o paranteză în 10:1-11:13, dar se pare că este mai mult decât o paranteză. El pare să aibă în vedere evenimentele dinaintea trâmbiței a șaptea. Într-adevăr, în capitolul 10 mărețul înger ne vorbește despre trâmbița a șaptea, iar după evenimentele din capitolul 11 cu fiara și cei doi prooroci, autorul notează: „*A doua nenorocire a trecut. Iată că a treia nenorocire vine curând.*” (11:14) Acest verset ne transmite următorul mesaj: evenimentele din capitolul 11 se petrec simultan cu a doua nenorocire, sau chiar fac parte din ea. A doua nenorocire, are în vedere dezlegarea celor patru îngeri de la Eufrat care stăteau gata pentru ceasul, ziua, luna și anul acela. Deci, după cum a doua nenorocire vizează mai degrabă evenimente specifice și unice decât realități istorice continue, la fel, evenimentele din capitolul 11 par să ne trimită cu gândul la o perioadă specifică din istorie.

În capitolul 10 apare un alt înger. Acesta este mai măreț ca cei șapte îngeri care aveau cele șapte trâmbițe. Măreția Sa ne indică că mesajul Său este extrem de important. Un mesaj important este adus de un mesager pe măsură. Descrierea acestui înger puternic care se pogoară din cer pe pământ ne aduce aminte de slava Domnului din Ezechiel, de Omul în haină de in din cartea Daniel, de Fiul Omului din primele capitole din Apocalipsa și de scaunul de domnie din Apocalipsa capitolul 4. Nu este altcineva, decât Însuși Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în toată slava și splendoarea Lui. Dacă Însuși Fiul lui Dumnezeu coboară din cer pentru a transmite acest mesaj înseamnă că mesajul este extrem de important. El strigă cu glas tare ca un leu și cele 7 tunete fac să se audă glasurile lor. Cu toții suntem cu sufletul la gură ca să vedem ce a grăit Domnul nostru. Dar surpriză: lui Ioan nu i se dă voie să noteze mesajul: „*Pecetluiește ce au spus cele șapte tunete și nu scrie ce au spus.*” Deși cartea Apocalipsa nu este o carte pecetluită (vezi capitolul 22), totuși iată un mesaj pecetluit. Oare ce putem învăța din acest tablou, de vreme ce nu știm care a fost mesajul rostit de Hristos? Putem înțelege că nu toate lucrurile despre vremea sfârșitului ne-au fost descoperite. Cele descoperite în cartea Apocalipsa, sunt cu adevărat descoperite și le putem înțelege. Dar sunt multe lucruri care nu ni s-au descoperit. Într-adevăr, Domnul nu pare a fi interesat în a ne oferi un scenariu exact și detaliat cu privire la evenimentele din ultimele zile ale istoriei. El ne descoperă anumite indicii și evenimente viitoare, dar aceasta nu înseamnă că putem construi un

scenariu detaliat și nici că viitorul nu ne va aduce și surprize. Imaginea cu pecetluirea mesajului ne aduce aminte de cartea Daniel. În această carte, de două ori i se spune lui Daniel să pecetluiască vedeniile: prima dată în capitolul 8 și apoi în 12. Aici, după ce Daniel pune o întrebare Omului în haină de în, acesta îi răspunde. *„Du-te, Daniele! Căci cuvintele acestea vor fi ascunse și pecetluite până la vremea sfârșitului. Mulți vor fi curățiți, albiți și lămurii; cei răi vor face răul, și nici unul din cei răi nu va înțelege, dar cei pricepuți vor înțelege.”* (Daniel 12:9-10).

Spre deosebire de cartea Daniel, Apocalipsa nu este o carte pecetluită, căci vremea sfârșitului a început deja odată cu prima venire a lui Mesia: *„După ce a vorbit în vechime părinților noștri prin prooroci, în multe rânduri și în multe chipuri, Dumnezeu la sfârșitul acestor zile, ne-a vorbit prin Fiul.”* (Evrei 1:1-2). *„Aceste lucruri li s-au întâmplat ca să ne slujească drept pilde, și au fost scrise pentru învățătura noastră, peste care au venit sfârșiturile veacurilor.”* (1. Cor.10:11). Aceasta înseamnă că putem înțelege profețiile din Apocalipsa și din cartea Daniel, dar nu că știm totul despre vremea sfârșitului. Mai sunt lucruri ascunse, ca și mesajul rostit de Hristos în Apocalipsa 10. Aceste lucruri le vom cunoaște în măsura în care vom trăi acele ultime zile din istorie.

Hristos rostește totuși și un mesaj care este notat de Ioan. Este vorba de un mesaj solemn: *„Și îngerul pe care-l văzusem stând în picioare pe mare și pe pământ, și-a ridicat mâna dreaptă spre cer și a jurat pe Cel ce este viu în vecii vecilor, care a făcut Cerul și lucrurile din el, pământul și lucrurile de pe el, marea și lucrurile din ea, că nu va mai fi nici o zăbavă, ci că în zilele în care îngerul al șaptelea va suna din trâmbița lui, se va sfârși taina lui Dumnezeu, după vestea bună vestită de El, robilor Săi proorocilor.”* Mesajul rostit trebuie să fie extrem de important. Nu îl rostește oricine, ci Însuși Hristos. Și nu Îl rostește oricum, ci cu un picior pe mare și unul pe pământ și sub forma unui jurământ. Sunt puține situații în Scriptură în care Dumnezeu jură și chiar mai puține situații în care Dumnezeu Se jură pe Sine. Când face acest lucru, îl face pentru a întări cât se poate de mult cuvintele și promisiunile Sale. Ne aducem aminte cum comentează autorul epistolei Evrei jurământul lui Dumnezeu din Genesa 22: *„Dumnezeu când a dat lui Avraam făgăduința, fiindcă nu putea să Se jure pe unul mai mare decât El, El S-a jurat pe Sine Însuși, și a zis: „Cu adevărat te voi binecuvânta și îți voi înmulți foarte mult sămânța.”* Și astfel, fiindcă a așteptat cu răbdare, a dobândit făgăduința. Oamenii ce-i

drept, obișnuiesc să jure pe cineva mai mare; jurământul este o cheazășie care pune capăt oricărei neînțelegeri dintre ei. De aceea și Dumnezeu, fiindcă voia să dovedească cu mai multă tărie moștenitorilor făgăduinței Lui nestrămutarea hotărârii Lui, a venit cu un jurământ; pentru ca, prin două lucruri care nu se pot schimba, și în care este cu neputință ca Dumnezeu să mintă, să găsim o puternică îmbărbătare noi, a căror scăpare a fost să apucăm nădejdea care ne era pusă înainte, pe care o avem ca o ancoră a sufletului; o nădejde tare și neclintită, care pătrunde dincolo de perdeaua dinlăuntru al Templului, unde Isus a intrat pentru noi ca înainte mergător, când a fost făcut Mare Preot în veac după rânduiala lui Melhisedec.” (Evrei 6:13-20). Dumnezeu este Dumnezeu! Și orice cuvânt rostit de El este adevărat. Orice promisiune făcută de El este adevărată și se va împlini. Pentru că Dumnezeu este Dumnezeu nu este nevoie de jurământ pentru ca promisiunile Sale să se îplinească. El va împlini fiecare cuvânt și fiecare promisiune rostită din gura Lui. Promisiunile însoțite de jurământ nu prezintă o probabilitate mai mare în ce privește împlinirea lor. Toate făgăduințele Sale se vor împlini. Cu toate acestea, în ce privește anumite promisiuni, El a ales să le întărească cu jurământ. El alege să folosească un limbaj care ne e comun nouă, oamenilor. Și asta deoarece știe că avem de multe ori tendința să ne raportăm la Dumnezeu ca la un om (vezi Psalmul 50:21, Numeri 23:19 etc.). Astfel, dezamăgiți de oamenii care nu își țin promisiunile, ne raportăm cu îndoială la promisiunile Celui PreaÎnalt. Din această pricină, Domnul întărește anumite promisiuni cu jurământ, pentru a spulbera orice umbră de îndoială din inima noastră: *„fiindcă voia să dovedească cu mai multă tărie nestrămutarea făgăduinței Lui.”* Importanța prezenței jurământului este semnalată și în Evrei 7: *„Fiindcă iată ce se mărturisește despre El: „Tu ești preot în veac după rânduiala lui Melhisedec.” Astfel, pe de o parte, se desființează aici o poruncă din pricina neputinței și zădărnicii ei – căci Legea n-a făcut nimic desăvârșit – și pe de alta, se pune în loc o nădejde mai bună, prin care să ne apropiem de Dumnezeu. Și fiindcă lucrul acesta nu s-a făcut fără jurământ – căci pe când leviții se făceau preoți fără jurământ, Isus S-a făcut preot prin jurământul Celui ce I-a zis: „Domnul a jurat și nu Se va căi: „Tu ești preot în veac după rânduiala lui Melhisedec”, - prin chiar faptul acesta, El s-a făcut chezașul unui legământ mai bun.” (Evrei 7:17-22).*

În planul lui Dumnezeu au existat anumite rânduiele temporare, care mai târziu au

fost înlocuite cu altele mai bune. Așa s-a întâmplat și cu preoția leviților, înlocuită de preoția lui Hristos. Dar aceasta nu înseamnă că toate lucrurile vor suferi schimbări. Pentru a întări faptul că preoția lui Hristos este eternă și că nu va mai fi schimbată asemenea preoției leviților, Domnul îl așează pe Hristos în funcția de Mare Preot pe baza unui jurământ etern. Dacă Domnul schimbă unele rânduieli din planul Său nu înseamnă că totul poate fi schimbat și că El este imprevizibil. El a anunțat mai dinainte că preoția leviților avea să fie schimbată, dar și că preoția lui Hristos nu va fi schimbată. Încă o dată observăm că prezența jurământului insistă pe ideea de nestrămutare a hotărârii și făgăduinței Lui.

După această scurtă incursiune în teologia jurămintelor divine, revenim la jurământul lui Hristos din capitolul 10. El nu doar că jură, dar jură pe Însuși Dumnezeu care a creat toate lucrurile. Înseamnă că mesajul Său este unul extrem de important pentru noi și totodată un mesaj care va fi supus multor atacuri ale îndoielii. Oare, de ce este așa de important pentru noi să știm că în zilele în care va suna din trâmbiță îngerul al șaptelea nu va mai fi nici o amânare, ci se va împlini taina lui Dumnezeu? Dar ce înseamnă că se va sfârși sau se va împlini taina lui Dumnezeu? Trâmbița a șaptea aduce judecata finală, când Domnul Se va arăta în slavă și orice ochi Îl va vedea. Din acest punct de vedere, putem spune că atunci se va sfârși misterul unui Creator nevăzut care se ascunde. El va dovedi întregii lumi că El este și că toate cuvintele scrise despre El în cartea sfântă sunt adevărate. Dumnezeu va șterge tăcerea pentru totdeauna și Își va descoperi chipul unei omeniri care a batjocorit misterul unui Stăpân nevăzut. Venirea sa va aduce cu Sine împlinirea tuturor promisiunilor făcute de El robilor Săi, proorocilor. El va face judecata și va răsplăti pe sfinți. Expresia pe care o accentuează pasajul este: nu va mai fi nici o zăbavă, nici o amânare, nici o întârziere. Domnul a făcut multe promisiuni pe care le-a împlinit peste sute sau mii de ani. Dar în acele zile, promisiunea veniri Sale se va împlini repede. Nu va mai fi amânare sau zăbavă. De ce este important pentru noi să știm acest lucru? Putem răspunde la această întrebare dacă observăm că imaginea cu Hristos care jură pe cel Preaînalt este inspirată din cartea Daniel.

Într-adevăr, în Daniel capitolul 12 găsim următorul pasaj: *„Și eu, Daniel, m-am uitat, și iată că alți doi oameni stăteau în picioare, unul dincoace de râu și altul dincolo de malul râului. Unul din ei a zis omului aceuia îmbrăcat în haine de in, care stătea*

deasupra apelor râului: „Cât va mai fi până la sfârșitul acestor minuni?”. Și am auzit pe omul acela îmbrăcat în haine de in, care stătea deasupra apelor râului; el și-a ridicat spre Ceruri mâna dreaptă și mâna stângă, și a jurat pe Cel ce trăiește veșnic, că va mai fi o vreme, două vremuri, și o jumătate de vreme și că toate aceste lucruri se vor sfârși când puterea poporului sfânt va fi zdrobită de tot.” Eu am auzit, dar nu am înțeles; și am zis: „Doamne, care va fi sfârșitul acestor lucruri?” El a răspuns: „Du-te, Daniele! Căci cuvintele acestea vor fi pecetluite și ascunse până la vremea sfârșitului... De la vremea când va înceta jertfa necurmată, și de când se va așeza urâciunea pustiitorului, vor mai fi o mie trei sute nouăzeci de zile. Ferice de cine va aștepta, și va ajunge până la o mie trei sute treizeci și cinci de zile!” (Daniel 12:5-12). În profetia de la sfârșitul capitolului 11 și începutul capitolului 12 apare o mare vreme de strâmtorare pentru copiii poporului lui Daniel. Atunci se ridică întrebarea: Cât vor dura aceste evenimente? Și atunci apare jurământul Omului în haine de in, care nu este altcineva decât Hristos. Expresia „o vreme, două vremuri și jumătate de vreme” din contextul cărții Daniel, ne sugerează o perioadă delimitată și scurtă în același timp. Cele 1335 de zile din versetul 12 ne sugerează același lucru. Este dificil să interpretăm acum profetia aceasta sau pe cele din Daniel. Voi spune doar câteva cuvinte.

Profetiile din capitolul 11 au mai multe faze de împlinire. Sunt descrise foarte multe detalii despre anumite războaie. Acestea s-au împlinit amândouă în contextul războaielor dintre Ptolemei și Seleucizi. Împăratul de temut descris în aceste capitole se încadrează în amănunt în profilul lui Antiohus Epifanes al IV-lea care a dorit desființarea iudaismului, care a oprit jertfa necurmată și a jertfit o scroafă în Templu (urâciunea pustiirii), care a ars Scripturile și a oprit sărbătorile, care a mituit pe preoți și pe mulți dintre evrei, care a prigonit și omorât pe evreii credincioși Dumnezeului lui Israel. Asemănările dintre profetiile din Daniel și acțiunile acestui împărat sunt izbitoare. Cu toate acestea există anumite elemente ale profetiilor care nu s-au împlinit în domnia acestui împărat. Unele dintre ele apar la sfârșitul capitolului 11 și începutul lui 12: „Își va întinde corturile palatului său între mare și muntele cel slăvit și sfânt. Apoi își va ajunge sfârșitul și nimeni nu-i va veni în ajutor. În vremea aceea, se va scula marele voivod Mihail, ocrotitorul copiilor poporului tău; căci aceasta va fi o vreme de strâmtorare, cum n-a mai fost de când sunt neamurile și până la vremea aceasta. Dar în

vremea aceea, poporul tău va fi mântuit, și anume oricine va fi scris în carte. Mulți din cei ce dorm în țărâna pământului se vor scula: unii pentru viața veșnică, și alții pentru ocară și rușine veșnică. Cei înțelepți vor străluci ca strălucirea Cerului, și cei ce vor învăța pe mulți să umble în neprihănire vor străluci ca stelele, în veac și în veci de veci.” (Daniel 11:45-12:3).

Antiohus nu și-a zidit nici un palat în țara sfântă și nici nu a suferit o moarte bruscă la sfârșitul opresiunii poporului evreu. Nu a avut loc nici o înviere a morților și nici o răsplătire a celor neprihăniți. Este evident faptul că are loc o glisare în timp. Acest fapt este ceva firesc în cărțile profetice. Autorul descrie niște evenimente din istoria viitoare apropiată pentru ca apoi să gliseze pe nesimțite într-o perioadă viitoare mai îndepărtată. Logica glisării este mereu aceeași: perioadă istorică mai apropiată este o paradigmă pentru perioada istorică viitoare. Și mai interesant este faptul că o profecție se poate împlini în mai multe etape și uneori glisarea poate viza mai multe perioade distincte din viitorul îndepărtat. Marea întrebare din Daniel capitolele 11 și 12 este: Spre ce perioadă din viitorul îndepărtat glisează autorul după ce descrie evenimentele care s-au împlinit în timpul domniei lui Antiohus Epifanes al IV-lea? Există două interpretări majore: prima insistă pe prima venire a lui Hristos, iar a doua insistă pe a doua venire a lui Hristos. Din perspectiva primei interpretări, evenimentele descrise se împlinesc prin domnia unor împărați romani, vremea de strâmtorare vizează căderea Ierusalimului din anul 70 d.H., iar învierea morților are în vedere învierea spirituală adusă de Cuvântul lui Hristos, precum și învierea unor sfinți cu ocazia învierii lui Hristos (vezi Evanghelia după Matei). Argumentele aduse sunt următoarele:

- 1 Se specifică faptul că „mulți” vor învia, deci nu toți! După a doua venire a lui Hristos, toți vor învia!
- 2 Atunci când descrie căderea Ierusalimului din anul 70 d.H., Mântuitorul folosește două expresii cheie din cartea Daniel:
  - *„De aceea, când veți vedea „urâciunea pustiirii” despre care a vorbit proorocul Daniel, „așezată în locul preasfânt” – cine citește să înțeleagă!- atunci cei ce vor fi în Iudeea să fugă la munți...” (Matei 24:15)*
  - *„Pentru că atunci va fi un necaz așa de mare, cum n-a fost niciodată de la începutul lumii până acum, și nici nu va mai fi.” (Matei 24:21).* (compară

cu Daniel 12:1: „*căci aceasta va fi o vreme de strâmtorare, cum n-a mai fost de când sunt neamurile și până la vremea acestea.*”).

A doua interpretare subliniază că imaginile folosite în Daniel capitolul 12 se potrivesc mai bine cu a doua venire a lui Hristos. Imaginea învierii morților este clară și este forțată interpretarea că aceasta s-ar referi la evenimentele de după înviere. Expresia din Daniel este: „mulțimi”. La învierea lui Hristos au înviat doar câțiva sfinți, iar cei care s-au născut din nou și au beneficiat de o înviere spirituală au făcut-o pentru a moșteni viața veșnică și nu unii pentru viață, iar alții pentru ocară veșnică. Expresiile „mulți” sau „mulțimi” nu exclud ideea de toți. Ele ne sugerează doar faptul că Daniel a vizualizat mulțimi de oameni înviind din morți. Chiar în Evrei capitolul 9 găsim o expresie asemănătoare cu referire la moartea lui Hristos: „*tot așa, Hristos, după ce S-a adus jertfă o singură dată, ca să poarte păcatele multora, Se va arăta a doua oară, nu în vederea păcatului, ci ca să aduc mântuirea celor ce-L așteaptă.*” (Evrei 9:28). Expresia „multora” insistă pe capacitatea lui Hristos de a purta păcatelor mai multor oameni și nu doar a unui singur om și nu exclude ideea că El a murit pentru păcatele noastre ale tuturor, după cum ne spune Ioan Botezătorul: „*Iată Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii!*”. Evanghelia lui Matei când ne prezintă a doua venire a lui Hristos și judecata Sa, folosește expresii asemănătoare cu cele din Daniel 12:

1 „*aceștia vor merge în pedeapsa veșnică, iar cei neprihăniți ... în viața veșnică*” (Matei 25:46).

2 „*Atunci cei neprihăniți vor străluci ca soarele în Împărăția Tatălui lor.*” (Matei 13:43).

Deci, Evanghelia după Matei nu folosește expresiile din Daniel 11 și 12 doar pentru a descrie evenimente legate de prima venire, ci și evenimente legate de a doua venire. Lucrurile devin și mai clare dacă înțelegem că însăși dărâmarea Ierusalimului din anul 70 creionează o paradigmă profetică pentru ultimele zile ale istoriei. Și în Marcu, în Luca și în Matei, Mântuitorul glisează de la evenimentul dărâmării Ierusalimului din anul 70 spre a doua venire:

1. „*Îndată, după acele zile de necaz, soarele se va întuneca, luna nu-și va mai da lumina ei, stelele vor cădea din cer, și puterile Cerurilor vor fi clătinate. Atunci se va arăta în cer semnul Fiului omului, toate semințiile pământului se vor boci și vor*

vedea pe Fiul Omului venind pe norii Cerului cu putere și cu o mare slavă. El va trimite pe îngerii Săi cu trâmbița răsunătoare, și vor aduna pe aleșii Lui din cele patru vânturi, de la o margine a Cerului la cealaltă.” (Matei 24:29-31).

2.,,Vor fi semne în soare, lună și stele. Și pe pământ va fi strâmtorare printre neamuri, care nu vor ști ce să facă la auzul urlatului mării și al valurilor, oamenii își vor da sufletul în așteptarea lucrurilor care se vor întâmpla pe pământ; căci puterile Cerurilor vor fi clătinate. Atunci vor vedea pe Fiul Omului venind pe un nor cu putere și slavă mare.” (Luca 21:25-27).

Este interesant că, după acele zile de necaz, Hristos nu s-a arătat în slavă. Din perspectiva limbajului cărților profetice, înseamnă că acele zile de necaz din anul 70 d.H reprezintă o paradigmă pentru evenimentele antemergătoare venirii lui Hristos în slavă. De ce ar fi evenimentele din anul 70 d.H. o paradigmă pentru ultimele zile ale istoriei? Măcar din două motive. Primul îl reprezintă încercarea care va veni peste poporul evreu. Cartea Zaharia și alte cărți profetice ne descoperă că în ultimele zile dinaintea venirii în slavă a lui Mesia, va fi o mare vreme de strâmtorare pentru poporul evreu. Zaharia capitolul 12 ne prezintă Ierusalimul înconjurat de toate neamurile. Zaharia capitolul 14 ne prezintă aceeași imagine: *„Iată vine ziua Domnului când prăzile tale vor fi împărțite în mijlocul tău. Atunci voi strânge toate neamurile la război împotriva Ierusalimului. Cetatea va fi luată, casele vor fi jefuite, și femeile batjocorite; jumătate din cetate va merge în robie, dar rămășița poporului nu va fi nimicită cu desăvârșire din cetate, ci Domnul Se va arăta și va lupta împotriva acestor neamuri, cum S-a luptat în ziua bătăliei. Picioarele Lui vor sta în ziua cea pe muntele Măslinilor(...) Iată urgia cu care va lovi Domnul pe toate popoarele care vor lupta împotriva Ierusalimului. Le va putrezi carnea stând încă în picioare...” (Zaharia 14:1-4,12).* Observăm cât de bine se aseamănă imaginile din acest capitol cu ce ne spune Daniel capitolul 12:1. *„În vremea aceea se va scula marele voievod Mihail, ocrotitorul copiilor poporului tău, căci aceasta va fi o vreme de strâmtorare, cum n-a mai fost de când sunt neamurile și până la vremea aceasta. Dar în vremea aceea. Poporul tău va fi mântuit, și anume oricine va fi scris în carte.”* Spre deosebire de cele întâmplate în anul 70 d.H., la a doua venire, necazul care se va abate asupra poporului evreu va fi curmat de venirea în slavă a lui Hristos. Spre deosebire de cele întâmplate în anul 70, rămășița se va pocăi, asemenea lui Ezechia de

altădată care s-a pocăit când a văzut Ierusalimul înconjurat de oștile lui Sanherib. Ei Îl vor plânge pe ce-L pe care L-au străpuns, așa cum ne spune și Zaharia capitolul 13. Astfel, anul 70, prin necazul care se abate asupra poporului evreu, este o paradigmă pentru ultimele zile dinaintea venirii lui Hristos în slavă. Ba mai mult, necazul ce s-a abătut asupra Ierusalimului este prezentat în Evanghelia după Luca ca o paradigmă a unui necaz care se va abate asupra întregului pământ: „*Luați seama la voi înșivă, ca nu cumva să vi se îngreuneze inimile cu îmbuibare de mâncare și băutură, și cu îngrijorările vieții acesteia, și astfel ziua aceea să vină fără veste asupra voastră. Căci ziua aceea va veni ca un laț peste toți cei ce locuiesc pe toată fața pământului.*” (Luca 21:34-5).

Biserica din Ierusalim trebuie să fie în veghere permanentă, ca atunci când avea să înceapă înconjurarea Ierusalimului, sau când avea să vadă urâciunea pustiirii în locul sfânt (înaintea cuceririi Ierusalimului au avut loc răscoale în Ierusalim și s-a vărsat sânge de om pe altar și în Templu), să fugă imediat din Ierusalim lăsând absolut totul în urmă. Evenimentele au avut loc cu o așa mare viteză, încât cei care nu au fugit chiar atunci, au rămas prinși în Ierusalim și au suportat iadul foametei și răscoalelor cumplite ce au avut loc în Ierusalim. Să lași totul și să fugi, înseamnă să ai inima dezlipită de lucrurile pământești, să crezi că Domnul avea să poarte de grijă și să crezi că ale Sale cuvinte se vor împlini.

Istoria menționează că au fost credincioși care au fugit imediat ce au văzut semnele din Matei 24 împlinindu-se și astfel au scăpat de necazul care s-a abătut asupra Ierusalimului. Pentru a lua această decizie, cei credincioși trebuiau să dea dovadă și de discernământ spiritual. În Ierusalim au fost în vremea aceea mulți prooroci mincinoși care spuneau că atunci se vor împlini profețiile din Zaharia 14 și că va apărea Mesia în slavă pentru a-i izbăvi. Conform cuvintelor Mântuitorului, unii se dădeau drept Mesia sau se lăudau că au L-au văzut pe Mesia. Creștinii evrei trebuia să cunoască bine Scripturile și să știe că Hristos nu va veni atunci în slavă, ci că ei trebuie să părăsească repede Ierusalimul și să ducă Evanghelia la toate neamurile. De-abia după aceea va veni sfârșitul. Aceste evenimente creionează o paradigmă pentru necazul care va veni peste pământ în ultimele zile ale istoriei.

Alături de necaz va veni și un duh de amăgire care va cuprinde întreaga lume

(vezi 2 Tesaloniceni 2). Biserica este chemată să vegheze și să fie trează la fel ca Biserica din Ierusalim. Evenimentele se vor petrece cu o asemenea repeziciune, încât cel care nu va fi treaz va fi luat de valul amăgirii, la fel cum cei care au ezitat să fugă din Ierusalim au rămas prinși în capcană. Înțelegem că Biserica din Ierusalim, care aștepta judecata Ierusalimului și care trebuie să fi fost într-o permanentă veghere, devine o imagine paradigmatică pentru Biserica Universală care așteaptă judecarea pământului și trebuie să fie într-o permanentă veghere. Secretul biruinței Bisericii din Ierusalim a fost: veghere permanentă, inima dezlipită de orice lucru pământesc, încrederea neclintită în Dumnezeu care va purta de grijă, discernământ spiritual prin cunoașterea Scripturilor și profețiilor Mântuitorului. Secretul biruinței Bisericii care va prinde ultimele zile întunecate ale istoriei este același. Pentru biserica din Ierusalim semnul cheie era: „*când veți vedea urâciunea pustiirii în locul sfânt.*” Acest verset, cum am mai comentat ne aduce aminte de profanarea Templului de către Antiohus Epifanes IV din secolul 4 înainte de Hristos. Dar, profețiile din Daniel conțin elemente care nu s-au împlinit în timpul domniei lui Antiohus Epifanes. Profețiile introduc elemente din vremea sfârșitului care au în vedere, atât prima cât și a doua venire a lui Hristos. Totuși, elementele cele mai multe privesc a doua venire a lui Hristos. Înțelegem că perioada lui Antiohus devine o paradigmă pentru perioada dinaintea celei de a doua veniri a lui Hristos. Astfel, Antiohus Epifanes devine un prototip al lui Antichrist și nu este de mirare să descoperim în 2 Tesaloniceni 2 descrierea lui Antichrist cu elemente din portretul și domnia lui Antiohus Epifanes: „*Cât privește venirea Domnului nostru Isus Hristos și strângerea noastră laolaltă cu El, vă rugăm, fraților, să nu vă lăsați clătinați așa de repede în mintea voastră, și să nu vă tulburați de vreun duh, nici de vreo vorbă, nici de vreo epistolă, ca venind de la noi, ca și cum ziua Domnului ar fi și venit chiar. Nimeni să nu vă amăgească în vreun chip; căci nu va veni înainte ca să fi venit lepădarea de credință și de a se descoperi omul fărădelegii, fiul pierzării, potrivnicul, care se înalță mai presus de tot ce se numește „Dumnezeu”, sau de ce este vrednic de închinare. Așa că se va așeza în Templul lui Dumnezeu, dându-se drept Dumnezeu(...). Arătarea lui se va face prin puterea Satanei, cu tot felul de minuni, de semne și puteri mincinoase, și cu toate amăgirile nelegiuirii pentru cei ce sunt pe calea pierzării, pentru că n-au primit dragostea adevărată ca să fie mântuiți.*” (2 Tesaloniceni 2:1-4,9-10).

Este interesant că profanarea Templului de la Ierusalim de către Antiohus Epifanes este o imagine profetică, atât pentru profanarea Templului înainte de căderea Ierusalimului din anul 70 d.H., cât și pentru o profanare a Templului de către Antichrist. Și aici, dezbaterile sunt aprinse: Va intra Antichrist în templul fizic reconstruit la Ierusalim, sau în templul spiritual care este biserica Domnului și pe care va încerca să o amăgească, sau se vor împlini ambele variante? Nu vreau să dezvolt acum această dezbatere, dar semnalez doar asemănarea dintre perioada lui Antichrist și cea din anul 70 d.H: profanarea Templului lui Dumnezeu este semnul că vremea judecății este foarte aproape. În anul 70 d.H. au avut loc două atacuri spirituale. Primul a fost împotriva evreilor, pe care cel rău i-a amăgit și apoi a vrut să-i nimicească ca și neam. Al doilea atac a fost împotriva Bisericii din Ierusalim, pe care cel rău a vrut să o amăgească și să o rețină în Ierusalim pentru a fi distrusă împreună cu locuitorii cetății. Aceste două elemente sunt cele două fațete principale ale lucrării diavolului în istorie și două fațete ale lucrării lui Antichrist. Vom mai reveni la aceste lucruri când vom studia Apocalipsa 12 și 13.

Putem concluziona afirmând că profețiile din Daniel 11 și 12 vizează nu doar domnia lui Antiohus Epifanes, cât și vremea sfârșitului, care deși include și prima venire a lui Hristos, are în vedere în aceste profeții în mod special a doua venire a lui Hristos. Astfel, domnia lui Antiohus Epifanes devine o perioadă paradigmatică pentru perioada dinaintea venirii lui Hristos. Acest lucru este confirmat de Pavel în 2 Tesaloniceni când îl descrie pe Antichrist cu elemente din profilul și domnia lui Antiohus Epifanes. În acest context se pomenește de o mare vreme de strâmtorare pentru poporul evreu și în acest context al profeției apare întrebarea: „Cât va mai fi până la sfârșitul acestor minuni?”. În varianta a IV-a, întrebarea sună astfel. „Cât va dura până ce aceste lucruri uimitoare să se împlinescă?”. Și în acest context, apare imaginea omului în haină de in care jură pe Domnul și care apare apoi și în Apocalipsa 10. În Daniel, răspunsul omului în haine de in insistă că va fi vorba de o perioadă scurtă și limitată în timp. În lămurirea pe care o primește Daniel se pomenește de o perioadă relativ scurtă și bine delimitată în timp: „*De la vremea când va înceta jertfa necurmată, și de când se va așeza urâciunea pustiitorului, vor mai fi 290 de zile. Ferice de cine va aștepta și va ajunge până la 1335 de zile!*”. (Daniel 12:11-12). Acest răspuns are în vedere în primul rând perioada lui

Antiohus Epifanes. Într-adevăr, deși Antiohus a făcut lucruri nemaiauzite împotriva Templului și împotriva poporului evreu, totuși perioada în care a făcut aceste lucruri a fost scurtă și i s-a pus capăt dintr-odată. Perioada în care Antiohus a reușit să facă aceste grozăvii a fost aproximativ de trei ani și jumătate și se poate încadra cu aproximație în numărul de zile din versetul 11. Mesajul este clar și important pentru cei care aveau să prindă această perioadă: el va face lucruri nemaiauzite, dar domnia lui va fi scurtă și i se va pune capăt dintr-odată. Nu vă pierdeți nădejdea și rezistați, nu va dura mult! Este una să te afli într-o cumplită prigoană și să te gândești că va dura 50 de ani și este alta să știi că nu va dura mai mult de trei și jumătate. De aceea, mesajul omului în haină de in este așa de important și de aceea apare și jurământul. Lucrurile care s-au întâmplat în timpul domniei lui Antiohus Epifanes au fost șocante și astfel de grozăvii nu se mai întâmplaseră până atunci în istorie. A fost o mare încercare pentru evreii credincioși din acea perioadă. Ei însă aveau promisiunea întărită cu un jurământ solemn, că perioada va fi scurtă. Acest lucru le dădea putere și speranță să reziste până la capăt și să nu cedeze presiunii prigonitorului. În timpul acelor evenimente, puterea și presiunea prigonitorului erau așa de mari încât te puteai gândi: prigoana va dura mult și bine și promisiunea că în curând acel sistem diabolic va fi îndepărtat de Domnul părea un basm. În lupta cu îndoiala, jurământul omului în haină de in venea ca o un mare ajutor și ca o mare resursă a credinței.

Dar jurământul Omului în haină de in nu vizează doar perioada lui Antiohus Epifanes, ci și vremea sfârșitului. Unii teologi insistă mai mult pe perioada limitată în timp a necazului care avea să se abată asupra Ierusalimului în anul 70 d.H. dar, cum am demonstrat până acum, perioada lui Antiohus este în primul rând o paradigmă profetică pentru perioada lui Antichrist. Putem înțelege că omul în haină de in ne încredințează că și perioada celui pe care Antiohus IV îl prefigura va fi scurtă și Domnul va pune capăt domniei sale dintr-odată. Perioada aceea va fi cumplită, va însemna apogeul răului în lume. Cei credincioși care vor trăi în acea perioadă vor fi supuși unor presiuni teribile. Gândul că perioada prigoanei este scurtă va fi ca o mare mângâiere și îi va ajuta să rabde până la capăt. Astfel, nu ne mirăm că în Apocalipsa 10 apare un înger mareț care jură pe Creator că nu va mai fi nici o zăbavă și că în zilele când îngerul al șaptelea va suna din trâmbița lui se va sfârși taina lui Dumnezeu. Având în minte profețiile din Daniel,

înțelegem și rolul jurământului îngerului din Apocalipsa 10. Intuim că perioada dinaintea venirii lui Hristos în slavă va fi o perioadă grea și dificilă pentru cei credincioși. Da ei au un mare ajutor pentru credința lor. Ei sunt încredințați că perioada va fi scurtă și că nu va mai fi nici o zăbavă. Și promisiunea este însoțită de un jurământ solemn. Acest lucru înseamnă că această promisiune va fi supusă unei teribile lupte cu îndoiala. Jurământul are menirea să întărească această promisiune și să dovedească cu multă tărie neșrămutarea hotărârii Lui! Este adevărat că deocamdată, în Apocalipsa 10, nu avem indicii clare despre o perioadă dificilă pentru sfinți. Acest lucru îl deducem din perspectiva contextului profetic al capitolului din Daniel în care apare jurământul omului în haină de in, dar în următoarele capitole din Apocalipsa: 11-14 autorul ne va da indici cât se poate de clare că sfinții se vor confrunța cu o perioadă grea de prigonire și opresiune.

Este foarte interesant modul în care se încheie capitolul 10. După jurământul lui Hristos, Domnul îi poruncește lui Ioan să ia cartea din mâna îngerului și să o mănânce, după care se spune: „*Trebuie să profetești din nou cu privire la multe neamuri, limbi și împărați!*”. Imaginea este în mod clar inspirată din Ezechiel 2 și 3. Acestea ne descriu intrarea lui Ezechiel în slujba de profet, primirea mandatului de către acesta de a vesti lui Israel judecățile Domnului. Ezechiel primește și el o carte în care erau scrise plânsete și bocete și pe care o mănâncă și care a fost dulce ca mierea. Domnul pune în gura lui Ezechiel cuvintele Sale care vestesc judecata Sa asupra poporului Israel. În contextul în care i se dă lui Ezechiel să mănânce cartea, Domnul îi repetă de mai multe ori: „*Ci să le spui cuvintele Mele!*”. Ezechiel este avertizat cu privire la îndărătnicia lui Israel și este încurajat să își îndeplinească misiunea de profet în ciuda respingerii mesajului de către Israel. În Apocalipsa 10, Ioan este cel care primește misiunea de a vesti cuvintele Domnului. De data aceasta mesajul nu este doar pentru Israel, ci este un mesaj universal pentru multe neamuri, popoare și împărați și este probabil același mesaj al judecății viitoare. Cărticica are tot gust de miere, aducându-ne aminte de cât de minunate sunt cuvintele Domnului pentru inima noastră, după cum ne spune Ieremia („*Când am primit cuvintele Tale, le-am înghițit; cuvintele Tale au fost bucuria și veselia inimii mele..* „ – *Ieremia 15:16*), precum și psalmistul: „*Ce dulci sunt cuvintele Tale pentru Cerul gurii mele! Mai dulci decât mierea în gura mea!*” (*Psalmul 119:103*). Dar

la Ioan se întâmplă un lucru care nu s-a întâmplat la Ezechiel: pânțelele i s-a umplut de amărăciune. Oare de ce ? Oare, ce vrea să însemne acest lucru? Să fie vorba de consecințele vestirii judecării lui Dumnezeu, despre faptul că mesagerii ei se vor umple de amărăciune și durere atunci când mesajul lor va fi respins iar ei prizoniți? Sau să se aibă în vedere însuși conținutul mesajului, care este unul al judecării, amărăciunii, sau al plânsetului și bocetului, așa cum ne spune finalul capitolului 2 din Ezechiel?

Dar oare, ce să însemne mandatarea sau mai bine zis remandatarea lui Ioan din Apocalipsa 10? Mă pot raporta la această mandatare din două perspective diferite. Mai întâi, o pot vedea din perspectiva capitolului 1, când Ioan a fost chemat de Domnul pentru a primi un mesaj și a-l vesti bisericilor. În capitolul 10 Dumnezeu i-ar spune: „ai proorocit până acum despre multe noroade și limbi (căci mesajul Meu descoperit până acum, este unul universal, pentru tot pământul). Slujba ta nu s-a încheiat: trebuie să proorocești din nou, adică mai am multe să îți descopăr”. De ce oare Domnul l-ar remandata pe Ioan și de ce ar face acest lucru tocmai în capitolul 10 după jurământul solemn al lui Hristos? Ni s-ar putea sugera o împărțire a profețiilor din Apocalipsa în două părți: profeții axate pe un mesaj în primele 10 capitole și profeții axate pe un alt mesaj în următoarele capitole. Ar fi o legătură și cu jurământul lui Hristos. Hristos tocmai a anunțat că vremea sfârșitului este aproape și că nu va mai fi nici o amânare. Deci, Ioan se pregătește să vadă sfârșitul și venirea lui Hristos în glorie, împlinirea tainei lui Dumnezeu. Dar Domnul îi spune: „Stai nițel! Slujba ta nu s-a încheiat! Trebuie să proorocești din nou cu privire la multe noroade, neamuri, limbi și împărați!”. I se sugerează că deși în imaginea profetică pe care o primea atunci va vizualiza venirea lui Hristos în glorie, aceasta nu înseamnă că profeția sa s-a încheiat. Nu el va mai primi imagini profetice cu privire la multe neamuri și împărați!. Și într-adevăr, deși la sfârșitul capitolului 11 ni se prezintă la trâmbița a șaptea a doua venire a lui Hristos, în capitolul 12 Ioan primește în revelații noi imagini profetice. Ioan pare a fi înștiințat că profeția nu se va încheia cu imaginea venirii lui Hristos din capitolul 11. Domnul va relua tema venirii și va aduce imagini profetice noi cu privire la perioada de istorie de dinainte de a doua venire. Și acest lucru se întâmplă din capitolul 12 până în capitolul 22.

Prima perspectivă îl vizualizează pe Ioan ca om ce primește revelații profetice din partea lui Dumnezeu. El este în afara acțiunii și frământărilor din imaginile profetice pe

care le primește. A doua perspectivă îl vede pe Ioan ca și actor în imaginile profetice pe care el le primește. Despre ce este vorba. Prima perspectivă insistă mai mult pe Ioan care contemplează revelațiile primite. Este ca și cum Ioan vede un film la televizor. La jumătatea filmului i se prezintă deznodământul. Apare apoi pe ecran imaginea regizorului care îi spune: deși vezi acum finalul filmului, filmul nu s-a încheiat. În continuare îți voi prezenta același final dar din alte perspective. După aceasta, filmul continuă și este reluat deznodământul, dar introducând personaje și explicații noi. Deci în prima perspectivă Ioan este mai degrabă un spectator. A doua perspectivă îl vede pe Ioan nu doar ca un spectator, ci și ca un actor. El intră efectiv în televizor și primește și el diferite roluri în timpul derulării acțiunii. Astfel, acțiunile și vorbele sale fac parte din film și au un rol în derularea filmului. Astfel, îl observăm pe Ioan cum cade la pământ, cum plânge, cum comunică cu personajele cum vrea să se închine unor îngeri. Marea întrebare din capitolul 10 este dacă Ioan mănâncă cărticica mai mult din perspectiva de spectator și primitiv al unor revelații speciale sau mai mult din perspectiva unui personaj din „filmul” revelației? Cea de-a doua perspectivă sugerează că Ioan poate fi un personaj chiar simbolic. Plânsul lui Ioan din capitolul 5 de exemplu, ne trimite cu gândul la întreaga durere a unei omeniri lipsite de un izbăvitor și judecător. În capitolul 10 Ioan ar putea fi un personaj simbolic, un reprezentant al Bisericii de pe pământ. Mandatarea lui ar putea semnifica mandatarea Bisericii pentru ultimele zile ale istoriei. Hristos anunță că Ziua venirii Sale este aproape și că nu va mai fi nici o zăbavă. El ține însă o cărticică în mână și dă următorul mesaj Bisericii: „Eu sunt foarte aproape, dar aceasta nu înseamnă că slujba voastră s-a încheiat. Cu atât mai mult trebuie să fiți acum martorii Mei și să duceți mesajul judecății Mele la neamuri, noroade și împărați.” Și într-adevăr, în capitolul 11, autorul insistă pe slujba proorocilor Săi care vestesc mesajul Domnului înainte de venirea Sa.

Nu știu ce interpretare să aleg din cele propuse mai sus. Prima pare mai fidelă textului, dar pare a se potrivi mai puțin cu înlănțuirea de idei din capitolele 9-11. A doua se potrivește mai bine cu această înlănțuire, dar pare puțin forțată. Ar putea fi oare Ioan în acest capitol un personaj simbolic care să aibă de fapt în vedere întreaga Biserică a lui Hristos? Oare se pregătește astfel înțelegerea celor doi proroci din capitolul 11 care ar putea și ei simboliza comunitatea celor credincioși și să nu fie neapărat doar doi oameni

de pe pământ? Rămâne să mai studiem și să mai ascultăm șoapta Duhului.

Și am ajuns în capitolul 11. Acest capitol ne prezintă anumite evenimente care se petrec concomitent cu urgia adusă de trâmbița a șasea, sau între această urgie și finalul adus de trâmbița a șaptea. Acest lucru este reliefat în versetul 14. După descrierea învierii din morți a celor doi prooroci autorul ne spune: „*A doua nenorocire a trecut. Iată că a treia nenorocire vine curând.*” Capitolul 11 este un capitol dificil și a născut o mulțime de interpretări. Vom analiza cu atenție fiecare imagine propusă de acest capitol.

După ce mănâncă cărticica, Ioan primește o trestie asemenea unei prăjini și i se spune să măsoare Templul lui Dumnezeu și pe cei care se închină în el. Prima întrebare care ne vine în minte este: despre care templu este vorba? Ar putea fi vorba despre templul spiritual, care este Biserica Sa, fie despre templul fizic de la Ierusalim. Din punctul meu de vedere, este destul de clar că este vorba despre Templul spiritual al lui Dumnezeu. Dacă avem în vedere limbajul Apocalipsei și uzanța acestui termen în carte, în toate celelalte locuri unde apare expresia „Templu”, se are în vedere fie Templul din Ceruri, fie Biserica Sa, fie amândouă. Niciodată în carte, nu se folosește această expresie pentru a indica Templul fizic de la Ierusalim. În Evangheliile, Isus vorbește despre acest Templu, ca și Casă a Tatălui Său, dar tot El profetește dărâmarea lui. După învierea lui Isus, nu mai găsim nicăieri în Noul Testament expresia Templul lui Dumnezeu cu referire la Templul din Ierusalim. Această expresie apare doar cu referire la Biserica Sa. De fapt, Templul de la Ierusalim mai este pomenit doar în Faptele Apostolilor. Și Luca ne descoperă procesul prin care Domnul a premeditat desprinderea creștinismului de iudaism, inclusiv de Templul de la Ierusalim. Apoi, expresia din Apocalipsa 11:1 „*măsoară Templul lui Dumnezeu și pe cei ce se închină în El.*”, ne sugerează că este vorba de un Templu viu. Chiar la sfârșitul cărții Apocalipsa, când se măsoară noul Ierusalim, el se măsoară după mărimea oamenilor, sugerându-ne o cetate vie, formată de toți cei răscumparați în Hristos. Din punctul meu de vedere, aceste argumente sunt suficient de puternice pentru a înțelege că Templul din 11:1 are în vedere Biserica. Acum, vine următoarea întrebare: de ce i se poruncește lui Ioan să măsoare Templul spiritual al lui Dumnezeu și de ce tocmai acum? Măsurarea Templului ne atrage în primul rând atenția asupra Bisericii lui Dumnezeu și a funcției ei pe pământ. Într-adevăr, în capitolele 8 și 9 am contemplat mărturia lui Dumnezeu pentru locuitorii pământului prin judecățile

Sale, dar nu ni s-a pomenit nimic despre mărturia Bisericii pe pământ. Prezența ei pe pământ a fost amintită discret în 9:4: „*să vatăme(..)doar pe oamenii care n-aveau pe frunte pecetea lui Dumnezeu.*”. Dar autorul nu ne-a pomenit nimic despre funcția ei de martor al învierii lui Hristos. Iată că în capitolul 10, prin mandatarea lui Ioan ni se aduce aminte de funcția de martor a celor credincioși, iar în capitolul 11;1, autorul ne comută atenția spre Biserica Sa. Este interesant faptul că textul nu ne prezintă cum Ioan a împlinit sarcina de a măsura Templul lui Dumnezeu. Dar expresia de a măsura templul sau cetatea apare în mai multe pasaje din Scriptură: Ezechiel 40:3, Zah.2:1, Apoc. 21:15. De fiecare dată, prin măsurarea templului sau a cetății, aceste pasaje doresc să ne focalizeze atenția asupra „obiectului” măsurat. În Apocalipsa 11 nu ni se mai prezintă măsurarea Templului, dar ni se relatează un contrast între Templu și curtea de afară a Templului: „*dar curtea de afară a Templului las-o la o parte nemăsurată; căci a fost dată Neamurilor, care vor călca în picioare sfânta cetate patruzeci și două de luni.*” (Apocalipsa 11:2). Și aici interpretarea se îngreunează. Ce reprezintă curtea de afară? Ce reprezintă cetatea sfântă? Ce înseamnă că va fi călcată în picioare de Neamuri? Ce înseamnă 42 de luni? Când au loc aceste evenimente?

Prima întrebare: Ce reprezintă curtea de afară a Templului? Dacă Templul l-am interpretat ca și Templul spiritual, atunci este logic să ne gândim la curtea de afară a Templului nu ca la o curte fizică, ci mai degrabă ca simbol al unei realități. Dacă Templul este format din oameni, oare curtea de afară a Templului să fie formată tot din oameni? Oare prin aceste expresii autorul să ne indice două comunități, două grupuri distincte de oameni? Primul grup reprezintă Templul lui Dumnezeu, al doilea grup este în apropiere de Templu, da nu este măsurat ca fiind parte din Templu, cel puțin nu încă, deoarece a fost dată Neamurilor pentru o perioadă limitată de timp se pare. În Ezechiel 40, profetului i se prezintă un Templu complet, iar curtea de afară este măsurată ca fiind parte din Templu. În Apocalipsa 11 însă curtea de afară a Templului nu este măsurată. Este interesant să observăm că nu este un spațiu total străin de Templu. Ea este curtea de afară a Templului, care cândva a făcut parte din Templu și care poate cândva va fi măsurată din nou ca parte din Templu. Ce grup de oameni s-ar potrivi acestei descrieri? Nu poate fi vorba de lume, căci curtea aceasta este dată Neamurilor. Îmi vin în minte două posibile grupuri de oameni care s-ar putea potrivi acestei descrieri. Primul este reprezentat de

poporul evreu, iar al doilea de acea parte din Biserică care s-a lepădat de credință. Expresiei „*curtea de afară a Templului*” i se asociază expresia „sfânta cetate”, dar nu înseamnă neapărat că cele două coincid. Să analizăm cu atenție formularea autorului:

*„căci (curtea de afară a Templului)
a fost dată Neamurilor,
care vor călca în picioare
sfânta cetate
42 de luni.”*

Astfel, sfânta cetate ar putea coincide cu curtea de afară a Templului, ar putea să includă această curte sau ar putea fi ceva total separat, autorul doar indicându-ne că neamurilor cărora le-a fost dată curtea de afară a Templului vor călca în picioare sfânta cetate. Această completare, menită să aducă mai multe clarificări cu referire la misterul curții de afară a Templului pare mai mult să ne încurce. Avem câteva expresii noi: „*a fi dată Neamurilor*”, „*a fi călcată în picioare*” și „*sfânta cetate*”. Să încercăm să analizăm semnificația acestora. Spre bucuria noastră aceste expresii, sau altele asemănătoare lor mai apar în Scriptură. Cartea Apocalipsa este plină de simboluri misterioase. În fața acestora poți da cu presupusul sau îți poți înghesui propria teologie sau poți considera Scriptura însăși dicționarul acestor simboluri. Expresia „*a fi dată Neamurilor*” o găsim destul de frecvent în Vechiul Testament cu referire la lepădarea lui Israel din pricina păcatelor lor. Israel îi întoarce spatele lui Dumnezeu, iar Domnul drept pedeapsă își dă moștenirea Neamurilor:

- 1 „*Dumnezeule, au năvălit neamurile în moștenirea Ta, au pângărit Templul Tău cel sfânt și au prefăcut Ierusalimul într-un morman de pietre!*” (Psalmul 79:1).
- 2 „*Dumnezeu a auzit și S-a mâniat și a urgisit rău de tot pe Israel. A părăsit locuința Lui din Silo, cortul în care locuia între oameni. Și-a dat slava pradă robiei și măreția Lui în mâinile vrăjmașului.*” (Psalmul 78:59-62).
- 3 „*Mi-am părăsit casa și Mi-am lăsat moștenirea, Mi-am dat pe iubita Mea în mâinile vrăjmașilor ei.*” (Ieremia 12:7).

Fără să interpretăm că acest pasaj se referă la Israel, putem afirma că expresia a fi dat Neamurilor, din perspectiva limbajului Vechiului Testament înseamnă a fi sub pedeapsa lui Dumnezeu pe care L-ai trădat.

Expresia „a fi călcat în picioare” se găsește și ea în mai multe pasaje din Scriptură și unele din ele au în vedere chiar o cetate. Primul îl găsim în Daniel 8:9-12: *”Dintr-unul din ele a crescut un corn mic, care s-a mărit nespus de mult spre miazăzi, spre răsărit și spre țara cea minunată. S-a înălțat până la oștirea Cerurilor, a doborât la pământ o parte din oștirea aceasta și din stele, și le-a călcat în picioare. S-a înălțat până la căpetenia oștirii, ia smuls jertfa necurmată și i-a surpat locul locașului său celui sfânt. Oastea a fost pedepsită din pricina păcatului săvârșit împotriva jertfei necurmate; cornul a aruncat adevărul la pământ și a izbutit în ce a început.”* Pasajul ne vorbește despre pedeapsa lui Dumnezeu care va veni asupra poporului evreu prin Antiohus Epifanes IV. Un sfânt a tălmăcit această vedenie lui Daniel: *„la sfârșitul stăpânirii lor, când păcătoșii vor fi umplut măsura nelegiuirilor lor, se va ridica un împărat fără rușine și viclean. El va fi tare, dar nu prin puterea lui însuși; el va face pustiiri de necrezut, va izbuti în tot ce va începe, va nimici pe cei puternici și chiar pe poporul sfinților.”* (Daniel 8:23-24). Un alt pasaj este cel din Matei 5:13: *„Voi sunteți sarea pământului. Dar dacă sarea își pierde gustul, prin ce își va căpăta iarăși puterea de a săra? Atunci nu mai este bună de nimic decât să fie lepădată afară, și călcată în picioare de oameni.”* Expresia este folosită de Mântuitorul tot cu referire la pedepsirea poporului lui Dumnezeu care își neglijează funcția de sare și luminează în lume. Un alt pasaj foarte interesant este cel din Luca 21:24: *„Vor cădea sub ascuțișul sabiei, vor fi luați robi printre toate neamurile; și Ierusalimul va fi călcat în picioare de Neamuri, până se vor împlini vremurile neamurilor.”* Acest pasaj folosește exact expresia din Apocalipsa 11:2. Mântuitorul vorbește despre căderea Ierusalimului din anul 70d.h. și de faptul că el va fi sub stăpânirea Neamurilor multă vreme. Și într-adevăr, Ierusalimul nu a mai fost al evreilor aproape două mii de ani. De-abia în secolul XX, după al doilea război mondial, după ce evreii s-au întors în țara sfântă, o parte din Ierusalim (dar nu în întregime) a revenit evreilor. Mântuitorul ne spune că această dominație străină va ține până se vor împlini vremurile Neamurilor. Această expresie ar putea însemna ce spunea Pavel în Romani 11:25: *”o parte din Israel a căzut într-o împietrire care va ține până va intra numărul deplin al Neamurilor. Și atunci tot Israelul va fi mântuit...”*, dar ar putea să însemne foarte bine că Ierusalimul se va afla sub dominație străină până Domnul va pune capăt stăpânirii Neamurilor peste Ierusalim. Un alt pasaj interesant este cel din Isaia 63:18:

„poporul Tău cel sfânt n-a stăpânit țara decât puțină vreme; vrăjmașii noștri au călcat în picioare locașul Tău cel sfânt.”

În toate aceste pasaje, atât expresia „*a fi dat Neamurilor*”, cât și „*a fi călcat în picioare de Neamuri*” se referă la judecata lui Dumnezeu și cel mai des se are în vedere o judecată deopotrivă fizică și spirituală îndreptată împotriva poporului evreu din pricina păcatelor lui. Deci, pare evident că acea parte reprezentată de curtea de afară a Templului este nemăsurată pentru că este sub judecata lui Dumnezeu.

La ce se referă autorul când folosește expresia „*sfânta cetate*”? Din nou avem două posibile interpretări. Prima care ne vine în minte are în vedere cetatea Ierusalimului despre care Însuși Mântuitorul a spus că va fi călcată în picioare de Neamuri multă vreme. În mod special în Vechiul Testament acest termen sau expresii similare au în vedere Ierusalimul. În Noul Testament, în Matei 5 Mântuitorul numește Ierusalimul cetatea Marelui Împărat, dar după înviere, nu mai găsim decât denumirea de Ierusalim fără alte expresii care să sublinieze ideea de cetate aleasă de Domnul. În schimb, găsim alte pasaje care ne vorbesc despre Ierusalimul cel ceresc:

- 1 *„Căci Agar este muntele Sinai din Arabia; - și răspunde Ierusalimului de acum care este în robie împreună cu copiii săi. Dar Ierusalimul cel de sus este slobod și el este mama noastră. Fiindcă este scris: „Bucură-te stearp-o, care nu naști deloc! Izbucnește de bucurie și strigă, tu, care nu ești în durerile nașterii! Căci copiii celei părăsite vor fi în număr mai mare decât copiii celei cu bărbat.” (Gal.4:25-27).*
- 2 *„ Ci v-ați apropiat de muntele Sionului, de cetatea Dumnezeului celui viu, Ierusalimul ceresc, de zecile de mii, de adunarea în sărbătoare a îngerilor..” (Evrei 12:22).*
- 3 *„Voi scrie pe el Numele Dumnezeului Meu și numele cetății Dumnezeului Meu, noul Ierusalim, care are să se pogoare din cer de la Dumnezeul Meu, și Numele Meu cel nou.” (Apocalipsa 3:12).*
- 4 *„Și eu am văzut coborându-se din cer de la Dumnezeu, cetatea sfântă, noul Ierusalim, gătită ca o mireasă împodobită pentru bărbatul ei. Și am auzit un glas tare care ieșea din scaunul de domnie și zicea: „iată cortul lui Dumnezeu cu oamenii lui.” (Apocalipsa 21:2-3).*

Ierusalimul ceresc este o cetate vie, formată din comunitatea tuturor celor răscumparați în Hristos, fie că sunt în Ceruri sau pe pământ. Dar la care din cele două posibile semnificații se referă autorul în Apocalipsa 11:2? Dacă ar fi vorba de Ierusalimul ceresc, nu s-ar prea potrivi cu expresia că Neamurile îl vor călca în picioare 42 de luni. Ierusalimul cel ceresc este sub sângele lui Hristos, în afara spațiului judecării lui Dumnezeu. Ierusalimul cel ceresc îi include și pe cei răscumparați care sunt deja în Ceruri, așa că e dificil să acceptăm că textul are în vedere Ierusalimul cel ceresc. Singura variantă de interpretare ar rămâne Ierusalimul cel pământesc. Această variantă este în armonie cu profeția Domnului despre Ierusalim din Luca 21:24: *„Vor cădea sub ascuțișul sabiei, vor fi luați robi printre toate neamurile; și Ierusalimul va fi călcat în picioare de Neamuri, până se vor împlini vremurile Neamurilor.”* Dar în același timp, acceptarea acestei variante presupune și o anumită dificultate. În Apocalipsa 11:8 autorul ne spune: *„Și trupurile lor moarte vor zăcea în piața cetății celei mari, care, în înțeles duhovnicesc, se cheamă „Sodoma” și „Egipt”, unde a fost răstignit și Domnul lor.”* Cum se poate ca în același pasaj aceleași cetate să fie numită mai întâi „sfânta cetate” și apoi „Sodoma”? Este adevărat că autorul ar fi putut premedita acest contrast tocmai pentru a șoca pe cititor. El folosește pentru Ierusalim mai întâi expresia consacrată „cetatea sfântă”, ca apoi să-i descopere înțelesul duhovnicesc: „Sodoma” și „Egipt”. Nu îmi vine în minte o a treia posibilă variantă de interpretare a expresiei „cetatea sfântă” și cum varianta cu Ierusalimul ceresc nu se potrivește de nici un fel, rămâne să acceptăm varianta cu Ierusalimul pământesc. Și atunci, curtea de afară a Templului ar putea fi reprezentată de poporul evreu care a fost lepădat de Dumnezeu și pus sub judecata divină și sub stăpânirea neamurilor. El a făcut cândva parte din Templul spiritual al lui Dumnezeu și la finalul istoriei tot Israel Îl va plânge pe Cel pe care L-au străpuns și Israel ca națiune va redeveni parte din Templul în care locuiește slava lui Dumnezeu. Deocamdată propunem această interpretare, până când textul ne va sugera o alta, mai credibilă.

Și astfel ajungem și la misterioasa perioadă de 42 de luni. Ce să însemne? Oare să însemne chiar 42 de luni, sau doar o perioadă scurtă de timp, sau chiar o perioadă lungă de timp? Aluzii cu privire la această perioadă le mai găsim în cartea Daniel și această

perioadă mai este menționată de câteva ori în cartea Apocalipsa. Dar oare să se refere la aceeași perioadă? Sau chiar dacă este folosită aceeași expresie de 42 de luni, autorul să se refere totuși la perioade distincte de timp? Să analizăm cu atenție pasajele în care este menționată această perioadă, sau una apropiată ei:

- 1 „El (cornul cel mic) va rosti vorbe de hulă împotriva Celui Preaînalt, va asupra pe sfinții Celui Preaînalt, și se va încumeta să schimbe vremurile și Legea; și sfinții vor fi dați în mâinile lui timp de o vreme, două vremuri și o jumătate de vreme.” (Daniel 7:25).
- 2 „Și a jurat pe Cel ce trăiește veșnic că va mai fi o vreme, două vremuri și jumătate de vreme, și că toate aceste lucruri se vor sfârși când puterea poporului sfânt va fi zdrobită de tot.” (Dan 12:7).
- 3 „În câtă vreme se va împlini vedenia despre desființarea jertfei necurmăte și despre urâciunea pustiirii? Până când va fi călcat în picioare sfântul Locaș și oștirea?” Și el mi-a zis: „Până vor trece 2300 de seri și dimineți; apoi sfântul locaș va fi curățit!” (Daniel 8:13-14) – obs: înseamnă 1150 de zile.
- 4 „De la vremea când va înceta jertfa necurmată și de când se va așeza urâciunea pustiitorului, vor mai fi 1290 de zile. Ferice de cine va aștepta și va ajunge până la 1335 de zile!” (Dan.12:11-12) - Obs. 1260 de zile înseamnă 3,5 ani.
- 5 „Ba încă adevărat vă spun că, pe vremea lui Ilie, când a fost încuiat Cerul să nu dea ploaie trei ani și șase luni, și când a venit o foamete mare peste toată țara, erau multe văduve în Israel; totuși Ilie nu a fost trimis la nici una din ele, afară de o văduvă din Sarepta Sidonului.” (Luca 4:25-26).
- 6 „Neamurile vor călca în picioare sfânta cetate 42 de luni” (Apocalipsa 11:2).
- 7 Voi da celor doi martori ai mei să proorocească, îmbrăcați în saci 1260 de zile.” (Apocal. 11:3).
- 8 „Și femeia a fugit în pustie, într-un loc pregătit de Dumnezeu, ca să fie hrănită acolo 1260 de zile.” (12:6).
- 9 „Și cele două aripi ale vulturului celui mare au fost date femeii ca să zboare cu ele în pustie, în locul ei, unde este hrănită o vreme, două vremuri și jumătatea unei vremi, departe de fața șarpelui.” (Apocalipsa 12:14).
- 10 "I s-a dat o gură care rostea vorbe mari și hule. Și i s-a dat putere să lucreze 42

de luni.” (13:5).

Prima mea impresie asupra pasajelor din Apocalipsa este că se referă la aceeași perioadă de timp și că autorul intenționează să ne comunice că este vorba de trei ani și jumătate și că nu este vorba de o perioadă simbolică. Astfel, s-ar explica de ce autorul folosește trei expresii diferite și insistă atât pe numărul de luni, cât și pe cel de zile. Parcă vrea să insiste: nu este vorba de o perioadă simbolică, ci efectiv de trei ani și jumătate, adică 42 de luni sau 1290 de zile. Ne aducem aminte din cartea Daniel că perioadele date în capitolul 7 și capitolul 8 s-au împlinit (măcar într-o primă fază) în timpul domniei lui Antiohus Epifanes care a profanat Templul pentru o perioadă de aproximativ trei ani și jumătate. Deci, perioadele din Daniel nu au fost simbolice, ci au avut în vedere o perioadă scurtă de timp. O altă observație este că perioada lui Antiohus Epifanes este o prefigurare a domniei lui Antichrist. Acest lucru este confirmat cât se poate de clar de Pavel în 2 Tesaloniceni 2, care îl descrie pe Antichrist cu atributele cornului celui mic. Astfel, când regăsim aceeași perioadă în Apocalipsa, este normal să ne gândim dacă nu cumva este vorba de domnia lui Antichrist. Și nu doar că găsim aceeași perioadă de timp, dar aceasta este descrisă tot cu elemente din cartea Daniel care sunt așezate în timpul domniei cornului celui mic. Acestea sunt:

- 1 Apariția unei fiare deosebite și înspăimântătoare;
- 2 Vorbele mari și hulele acesteia;
- 3 Războiul și biruința asupra sfinților;
- 4 Stăpânirea peste tot pământul;
- 5 Cere închinare asemenea unui dumnezeu;
- 6 Omorârea celor ce nu i se vor închina;
- 7 Călcarea în picioare a ceva semnificativ pentru poporul evreu: sfântul locaș sau sfânta cetate;
- 8 O mărturie deosebită a celor credincioși;
- 9 Aceeași perioadă de timp: trei vremuri și jumătate.

Asemănările sunt izbitoare. Este evident că domnia cornului celui mic din cartea Daniel este o prefigurare a domniei fiarei din Apocalipsa. Vom relua însă această discuție când vom analiza capitolele 12 și 13, căci capitolul 11 doar introduce conceptul de

„fiară” urmând ca următoarele capitole să îl lămurească.

Capitolul 11 nu insistă atât pe cine este fiara, cât pe mărturia excepțională a doi prooroci. Ce vor face aceștia:

- 1 Vor prooroci 1260 de zile.
- 2 Vor beneficia în această perioadă de o protecție specială și oricine le va face rău va pieri.
- 3 Vor lovi pământul cu tot felul de urgii asemenea lui Moise și Ilie.
- 4 La sfârșitul mărturisirii lor, fiara va face război cu ei și-i va birui.
- 5 Trupurile lor vor zăcea trei zile și trei nopți în cetatea cea mare.
- 6 Toți locuitorii pământului se vor bucura de moartea lor.
- 7 După cele trei zile și jumătate ei vor învia și vor fi răpiți la cer în văzul tuturor.
- 8 După aceasta urmează un cutremur mare de pământ, moartea multor oameni din cetate, dar și pocăința celor din cetate care vor mai rămâne în viață.
- 9 După aceasta urmează venirea lui Hristos în slavă.

În mod cert ne întrebăm: cine sunt cei doi prooroci? Și când vor prooroci ei? Sunt două persoane care au trăit deja sau vor intra mai târziu în istorie, sau sunt două personaje simbolice? Putem din nou filosofa și să ne dăm cu părerea. Dar răspunsul ni-l dă chiar autorul folosind din nou o imagine vechi-testamentară: *„Aceștia sunt cei doi măslini și cele două sfeșnice, care stau înaintea Domnului pământului.”* Imaginea este din Zaharia 4. Pentru a o înțelege, vom face o mică incursiune în primele 6 capitole din Zaharia.

Proorocii Zaharia și Hagai proorocesc pentru încurajarea lui Zorobabel și a poporului evreu în terminarea zidirii Templului. După întoarcerea din robia babiloniană, evreii, sub conducerea lui Zorobabel au început zidirea Templului. Sub amenințarea vrăjmașilor lor și din grija pentru nevoile lor personale, evreii au întrerupt zidirea Templului. Proorocii Hagai și Zaharia, prin proorociile lor, încurajează poporul și pe liderii iudei să reia lucrările. Aceștia răspund pozitiv proorociilor și finalizează Templul.

La începutul capitolului 1 din Zaharia, Îngerul Domnului prezintă problema: *„Doamne al oștirilor, până când nu vei avea milă de Ierusalim și de cetățile lui Iuda, pe care Te-ai mâniat în acești 70 de ani?”*. A doua parte a capitolului 1 și capitolul 2 pun în lumină răspunsul lui Dumnezeu în fața acestei întrebări, probleme. Domnul este hotărât să se întoarcă în Ierusalim și să reabiliteze cetatea: *„Ierusalimul va fi o cetate deschisă*

din pricina mulțimii oamenilor și vitelor care vor fi în mijlocul lui; Eu Însumi – zice Domnul - voi fi un zid de foc de jur împrejurul lui și voi fi slava lui în mijlocul lui!”.

După ce ne descoperă hotărârea Domnului de a reabilita Ierusalimul, profetul ne descoperă și procesul reabilitării. Primul pas al acestui proces îl reprezintă curățirea Marelui Preot (vezi capitolul 3). În capitolul 3, Zaharia vede cum, deși Satana stă să îl pârsască pe Iosua, Marele Preot, care era îmbrăcat cu haine murdare, Domnul îl curățește și îl îmbracă cu haine de sărbătoare. Următorul pas este încurajarea celui de-al doilea lider al poporului: Zorobabel. Capitolul 4 are un mesaj superb de încurajare pentru Zorobabel: *„Acesta este Cuvântul Domnului pentru Zorobabel, și sună astfel: „Lucrul acesta nu se va face nici prin putere, nici prin tărie, ci prin Duhul Meu ! – zice Domnul oștirilor. Cine ești tu, munte mare, înaintea lui Zorobabel? Te vei preface într-un loc șes. El va pune piatra cea mai însemnată în vârful Templului, în mijlocul strigătelor de: „Îndurare, îndurare cu ea!” (Zah.4:6-7).* Următorul pas este curățirea fărădelegii poporului (vezi capitolul 5): *„Eu am răspuns. „Ce este aceasta?”.* Și El a zis: *„Iese efa.”* Și a adăugat: *„ Aceasta este nelegiuirea lor în toată țara.”*(...). Și Atunci am întrebat: *„Unde duc ele efa?”* El mi-a răspuns: *„Se duc să-i zidească o casă în țara Șinear, ca să fie așezată acolo și să rămână la locul ei.”* Următorul pas este judecarea Neamurilor care asupresc pe evrei (prima parte a capitolului 6). Capitolul 6 se încheie cu o imagine profetică, cu imaginea Odraslei, care va cumula cele două funcții ale celor doi lideri ai evreilor Iosua și Zorobabel (funcția de Mare Preot și împărat) și va zidi templul Domnului.

Vom reveni la capitolul 4, căci în acest capitol găsim imaginea din Apocalipsa 11, cu privire la cei doi măslini. Zaharia vede o imagine familiară din Templu: *„M-am uitat și iată că este un sfeșnic cu totul de aur, și deasupra lui un vas cu undelemn, și pe el șapte candelă, cu șapte țevi pentru candelăle care sunt în vârful sfeșnicului. Și lângă el sunt doi măslini, unul la dreapta vasului și altul la stânga.”* Zaharia primește și tălmăcirea acestei imagini: este un mesaj de încurajare pentru Zorobabel. Sfeșnicul simbolizează Duhul lui Dumnezeu, care este de partea lui Zorobabel și-l va ajuta pe acesta să definitiveze rezidirea Templului. Zaharia este interesat și cu privire la cei doi măslini de la dreapta și stânga sfeșnicului. Răspunsul este foarte clar: *„Aceștia sunt cei doi unși care stau înaintea Domnului întregului pământ.”* În Israel, două persoane să

bucurau de o ungere specială și erau numiți unșii Domnului: Marele Preot și Împăratul. Din această perspectivă, dar și din contextul capitolelor 3 și 4, este destul de clar că cei doi unși sunt Iosua, Marele Preot, și Zorobabel, cel care împlinește funcția de rege, deși nu este numit în mod direct cu această titulatură. De ce este folosită imaginea a doi măslini? Foarte simplu! În primul rând, undelemnul pentru ungera sfântă era fabricat din undelemnul de măslin (vezi Exod 30:25), iar în al doilea rând, undelemnul pentru sfeșnic era fabricat tot din undelemn de măslin (vezi Lev.24:2). Se sugerează astfel o legătură foarte strânsă între sfeșnic și cei doi unși ai Domnului din Israel. Sfeșnicul, cu ajutorul undelemnului de măslin, lumina neîncetat peste cele 12 pâini care simbolizau cele 12 seminții ale lui Israel. Cei doi lideri ai lui Israel, erau unși tot cu undelemn de măslin. Ei trebuia să fie două lumini în Israel, prin ei, lumina Duhului Sfânt trebuia să strălucească peste popor și să îi ofere călăuzire. Este interesant că în Zaharia 4, traducerea literală a ultimului verset este: „*Aceștia sunt fii ai undelemnului ungerii.*”, întărind faptul că pasajul îi are în vedere pe Iosua și Zorobabel. Este iarăși important să observăm, că cei doi măslini, oferă sfeșnicului undelemnul necesar pentru ca cele 7 candelă să lumineze. Imaginea este extraordinară: Duhul lui Dumnezeu luminează peste popor în măsura în care cei doi unși stau la locul în care i-a așezat Domnul și își împlinesc cu credincioșie slujba. Ne aducem aminte de ce am învățat din cartea Samuel: Domnul lucrează prin lideri. Iată că și în contextul întoarcerii lui Israel din robie și al rezidirii Templului, puterea lui Dumnezeu se revarsă în popor prin cei doi lideri de atunci: Iosua și Zorobabel.

Din perspectiva cărții Isaia (și nu numai) întoarcerea lui Israel din robia babiloniană reprezintă o paradigmă profetică pentru întoarcerea lui Israel la Domnul de la sfârșitul istoriei. Oare, Iosua și Zorobabel, să formeze la rândul lor, nu doar o prefigurare a Odraslei (Mesia), ci și a doi profeți care vor avea un rol decisiv în trezirea spirituală a poporului evreu la sfârșitul istoriei?

Cu această întrebare în minte ne întoarcem în Apocalipsa 11. Să fie cei doi prooroci doi oameni sau o imagine simbolică a comunității oamenilor credincioși sau a mărturiei lui Hristos în lume? Trimiterea la imaginea din Zaharia 4 întărește ideea că ar fi vorba de două persoane cu o chemare specială. Nu este la întâmplare faptul că cei doi prooroci din Apocalipsa 11 sunt omorâți la Ierusalim și că după învierea lor cei rămași vii la Ierusalim vor slăvi pe Dumnezeu. Apocalipsa 11 ne prezintă pe cei doi prooroci ca

având un rol cheie, asemenea lui Iosua și Zorobabel, pentru trezirea spirituală a poporului evreu la sfârșitul istoriei. Descrierea puterii și lucrării lor, iarăși ne trimite cu gândul la două persoane speciale cu o chemare specială: „*Aceștia sunt cei doi măslini și cele două sfeșnice, care stau înaintea Domnului pământului. Dacă umblă cineva să le facă rău, le iese din gură un foc, care mistuie pe vrăjmașii lor; și dacă vrea cineva să le facă rău, trebuie să piară în felul acesta. Ei au putere să închidă Cerul, ca să nu cadă ploaie în zilele proorociei lor, și au putere să prefacă apele în sânge, și să lovească pământul cu orice urgie, ori de câte ori vor voi.*” Este destul de dificil să spunem că această profetie s-a împlinit deja în istorie sau că se împlinește sau se va împlini în chip simbolic prin Biserică. Bisericii nu i se promite protecție față de vrăjmașii lor, ci sunt ca niște miei în mijlocul lupilor. Biserica primește putere să facă minuni și vindecări, dar nu să fie aducătoare de urgii. În capitolele 13 și 14 descoperim cum fiarei, care va lucra 42 de luni, i s-a dat să facă război cu sfinții și să îi biruiască. Cei doi prooroci vor fi biruiți doar la sfârșitul celor 42 de luni. Asemănările cu Moise și Ilie întăresc din nou interpretarea care susține lucrarea a doi oameni cu o chemare specială.

Moise este cel care a prefăcut apa în sânge și a lovit Egiptul cu tot felul de urgii. Aceste urgii au fost unice în toată istoria omenirii și devin o imagine profetică pentru urgiile descoperite de cartea Apocalipsa pentru ultimele zile ale istoriei. Urgiile aduse de Moise erau menite să aducă la pocăință pe egipteni și să îi vindece pe evrei de idolatrie. În urma urgiilor, evreii se încred în Domnul, iar Faraon și poporul său se împietrește din ce în ce mai mult. Faraon se consideră zeu și îl disprețuiește pe Domnul lui Israel. Îi asuprește pe evrei, iar la sfârșitul urgiilor, pornește cu armatele sale pentru a-i prinde pe evrei și a-i nimici. Domnul intervine și distruge armatele lui Faraon în Marea Roșie, Cu această ocazie, Moise scrie minunata cântare din Exod 15 unde este lăudată puterea lui Dumnezeu care a zdrobit răul, vrăjmașul și asuprirea, întruchipate în Faraon și armatele sale: „*Și Domnul va împărăți în veac și în veci de veci. Căci caii lui Faraon, carăle și călăreții lui au intrat în mare.*” (Exod 15:18-19). Nimicirea armatelor lui Faraon reprezintă o garanție a domniei lui Dumnezeu pe vecie. În mod evident, imaginea este apocaliptică trimițându-ne cu gândul la finalul istoriei, la victoria lui Dumnezeu asupra celui rău. Această interpretare este întărită de Apocalipsa 15:1-4. Aici, autorul ne prezintă pe biruitoarii fiarei ***stând pe o mare de sticlă și de foc*** și cântând ***cântarea lui Moise*** și

cântarea Mielului.

Psalmul 74:13-4 asociază trecerea Mării Roșii cu zdrobirea balaurilor și a capului Leviatanului: *„Tu ai despărțit marea cu puterea Ta, ai sfărâmat capetele balaurilor din ape; ai zdrobit capul Leviatanului, l-ai dat să-l mănânce fiarele din pustie.”*, aducându-ne astfel aminte de marea promisiune din Genesa 3: sămânța femeii va zdrobi capul șarpelui. Toate aceste informații ne indică faptul că ieșirea lui Israel din Egipt și victoria de la Marea Roșie reprezintă o imagine profetică pentru sfârșitul istoriei. Astfel, nu ne mirăm să descoperim în Apocalipsa 11, la Ierusalim, un prooroc asemenea lui Moise. Asemenea lui Moise, el va aduce urgii asupra pământului cu scopul aducerii neamurilor la pocăință și vindecării inimii lui Israel. După aceste urgii, va veni Hristos în slavă, care va pune capăt răului și va nimici neamurile care se vor ridica împotriva evreilor. Rămășița evreilor se va întoarce la Domnul și vor cânta o nouă cântare de biruință asupra fiarei și balaurului. Isaia 14 ne vestește că în momentul reabilitării finale a lui Israel, acesta va cânta o cântare împotriva împăratului Babilonului: *„Iată că asupritorul nu mai este, asuprirea a încetat, Domnul a frânt toiagul celor răi, nuiaua stăpânirilor. Cel ce, în urgia lui, lovea popoarele cu lovituri fără răgaz, cel ce în mânia lui, supunea neamurile, este prigonit fără cruțare. Până și chiparoșii și cedrii Libanului se bucură de căderea ta și zic: „de când ai căzut tu, nu se mai suie nimeni să ne taie!” Locuința morților se mișcă până în adâncimile ei, ca să te primească la sosire, ea trezește înaintea ta umbrele, pe toți mai marii pământului, scoală de pe scaunele lor de domnie pe toți împărații neamurilor. Toți iau cuvântul ca să îți spună: „Și tu ai ajuns fără putere ca noi, și tu ai ajuns ca noi!”(...). Cei ce te văd se uită mirați la tine, te privesc cu luare aminte și zic: „Acesta este omul care făcea să cutremure pământul și zguduia împărățiile, care prefăcea lumea în pustie, nimicea cetățile și nu dădea drumul prinșilor de război?””* (Isaia 14:4-10, 16-17).

Profeția din Isaia s-a împlinit într-o primă fază când Babilonul a fost smerit sub oștile medo-perșilor iar Israel a fost repatriat, dar se va împlini în forma finală la smerirea lui Antichrist de către venirea lui Hristos în slavă. Isaia 27 ne prezintă din nou o imagine profetică asupra biruinței finale asupra răului: *„În ziua aceea, Domnul va lovi cu sabia Lui cea aspră, mare și tare, Babilonul, șarpele fugar (Asur) și Leviatanul, șarpele inelat (Babel) și va ucide balaurul de lângă mare (Egiptul)”* (Is.27:1). Ce imagine complexă și

completă. Avem pe de o parte trei popoare care au asuprit cumplit pe Israel de-a lungul istoriei: Babilonul, Asiria și Egiptul și care creionează asuprirea finală din partea împărăției lui Antichrist. Pe de altă parte avem imaginile Leviatanului, șarpelui și balaurului care ne trimit cu gândul la diavolul care stă în spatele acestor stăpâniri. Vreau să subliniez că Egiptul apare și el aici și nu apare oricum, ci descris ca balaurul de lângă mare. Încă o dată se confirmă imaginea profetică a biruinței asupra lui Faraon de la Marea Roșie. Este interesant că aici apare și cetatea Babel. Babel aduce cu sine ideea globalizării, a unei singure împărății care se ridică împotriva lui Dumnezeu. Se pare că spiritul lui Babel va fi o caracteristică importantă a ultimei stăpâniri din istorie care va asupri pe poporul evreu.

În concluzie, asemănările dintre lucrarea celor doi prooroci din Apocalipsa 11 și lucrarea lui Moise de a scoate poporul evreu din Egipt sunt izbitoare. Dar lucrarea celor doi prooroci din Apocalipsa 11 ne aduce aminte și de Ilie: el este cel care a oprit ploaia și care a pogorât foc din cer pentru nimicirea celor care vroiau să-i facă rău. Este foarte interesant, că deși în Împărați nu ni se specifică durata de timp pentru care Ilie a oprit ploaia, Mântuitorul ne spune în Luca 4 că acest lucru a durat 3 ani și șase luni. Ilie a proorocit împotriva lui Israel și în special împotriva împăratului Ahab. Împăratul Ahab, împreună cu soția sa Izabela, a organizat un genocid sângeros împotriva proorocilor Domnului din Israel. Mulți prooroci au fost uciși cu sabia și mulți s-au ascuns în peșterile din pustie. Izabela a încercat să îl omoare și pe Ilie, dar nu a reușit. Domnul l-a protejat de furia împărătesei. Ilie a făcut de râs proorocii lui Baal, care nu au reușit nici să aducă foc din cer și nici să aducă ploaia. Dacă Moise proorocește într-un context ostil poporul Israel, Ilie proorocește într-un context ostil oamenilor credincioși. Este interesant să observăm că acestea sunt cele două fațete ale stăpânirii fiarei. Aceasta pe de o parte va face război sfinților și-i va birui, iar pe de altă parte va încerca distrugerea poporului evreu.

Pentru a înțelege mai bine semnificația lucrării lui Ilie, ne vom aduce aminte de ce am comentat, când am studiat prima parte a capitolului 11 din Romani. În primul pasaj din Romani 11, Pavel vrea să sublinieze limitele catastrofei spirituale ale lui Israel. Această catastrofă nu implică faptul că nici un israelit nu va fi mântuit, că toți sunt împietriți sau că poarta harului a fost închisă pentru absolut toți Iudeii. Și iarăși, această

catastrofă nu implică o contradicție în hotărârile divine, și anume: Dumnezeu nu Și-a lepădat poporul Său spiritual (pe care l-a cunoscut mai dinainte), ci doar o parte din poporul Său istoric, din pricina neascultării lor.

Pentru a susține această afirmație, Pavel aduce în discuție doctrina rămășiței credincioase a lui Israel. Existența unei rămășițe credincioase a lui Israel (din care face și el parte), invalidează posibilele implicații și obiecții numite mai sus. Pentru a susține această doctrină, Pavel ne aduce aminte de contextul de apostazie din timpul lui Ilie. Perioada lui Ilie și Elisei este o perioadă de mare criză spirituală pentru poporul Israel, este un apogeu al apostaziei poporului Israel. Însă, chiar dacă era un apogeu al apostaziei, Ilie nu era singur: mai erau 7000 de bărbați care nu își plecaseră genunchiul în fața lui Baal. Ce relevanță are acest citat pentru perioada lui Pavel? Ce a fost, a fost. De ce ar trebui să fie așa și acum? Am putea spune că citatul este o simplă imagine, cu care Pavel face doar o analogie: „*Tot așa, și în vremea de față, este o rămășiță datorită unei alegeri, prin har.*”

Însă ar putea fi ceva mai mult decât o analogie. Acest citat, ar putea deschide fereastra spre o doctrină a Vechiului Testament, și anume doctrina rămășiței credincioase a lui Israel. În toată istoria zbuciumată a lui Israel a existat o rămășiță credincioasă, iubită și protejată de Dumnezeu. În textele profeților, mereu apare o rămășiță credincioasă în Israel, în pofida apostaziei naționale. Astfel, Pavel alege o perioadă de maximă apostazie din istoria lui Israel și ne spune: vedeți, chiar și atunci era o rămășiță; este ca o regulă spirituală în istoria lui Israel prezența acestei rămășițe. Dumnezeu și-a păstrat mereu o rămășiță credincioasă în Israel. Aceasta a îndeplinit mai multe funcții extrem de importante:

- 1 Să fie mărturie pentru restul poporului.
- 2 Să conserve în istorie valorile spirituale ale lui Israel.
- 3 Să ofere cărții sfinte și modele pozitive (nu doar pilde ale neascultării – vezi cartea Numeri).
- 4 Să creioneze profiluri mesianice și să întrețină vie speranța aceli Semințe promise încă din cartea Genesa.
- 5 Să ofere credibilitatea promisiunilor unei treziri spirituale a întregii națiuni israelite.

- 6 Să reprezinte o dovadă a faptului că Dumnezeu nu se contrazice și nu Își leapădă propriul popor (spiritual).

Apoi, perioada lui Ilie și Elisei reprezintă și o perioadă istorică paradigmatică, profetică. Ilie este simultan un profil profetic pentru Ioan Botezătorul și pentru Mesia. Pe de o parte, vedem că Ilie pregătește o lucrare mai mare decât a lui, cea a lui Elisei. El este prigonit de soția împăratului lui Israel și aproape ucis de aceasta. Din această perspectivă, Ioan este acel Ilie care va pregăti calea Domnului.

În același timp, Ilie este cel înălțat la cer, care îi dăruiește de sus lui Elisei puterea sa (mantaua sa) pentru ca acesta să facă lucrări mai mari decât el. Perioada lui Ilie și Elisei, este o perioadă de mare împietrire în Israel, dar care este efectiv bombardată de minunile harului lui Dumnezeu. Ilie și Elisei, sunt după Moise, profeții care au făcut cele mai spectaculoase minuni. De fapt, sunt singurii oameni din Vechiul Testament prin care Dumnezeu a înviat și morții. Din această perspectivă, Ilie este un prototip al lui Hristos iar Elisei al Bisericii. Deci, ar fi mai mult decât o simplă analogie. De fapt mesajul lui Pavel ar fi: la fel cum în perioada cu caracter profetic și mesianic a lui Ilie, a existat o rămășiță credincioasă, la fel și acum există o rămășiță credincioasă în Israel.

Această rămășiță nu fost mai merituoasă decât ceilalți. Ea nu a fost aleasă pe baza faptelor ei bune sau a propriei neprihăniri, ci alegerea s-a realizat în virtutea harului lui Dumnezeu. Ei nu fost mai buni decât ceilalți, însă s-au smerit și au primit harul și neprihănirea pe care o dă Dumnezeu prin credință. Pavel nu uită nici aici să amintească doctrina harului și să o așeze în opoziție cu cea a faptelor. El știa că aceasta este pricina de poticnire a lui Israel.

Observăm că Ilie reprezintă deopotrivă o prefigurare a lui Ioan Botezătorul și a Mântuitorului. Deci, perioada lui Ilie este o paradigmă pentru perioada primei veniri a lui Mesia. Apocalipsa 11 ne-ar putea sugera că perioada lui Ilie poate fi o paradigmă și pentru perioada ante-mergătoare celei de-a doua veniri. Mărturia și minunile lui Ilie într-o perioadă de apostazie și sub o stăpânire ostilă credinței în Dumnezeu, ar putea prefigura fie mărturia unei persoane speciale din ultima perioadă de istorie, fie mărturia Bisericii din acea perioadă. Mântuitorul pare să întărească acest lucru atunci când ne descoperă că Ilie a oprit ploaia pentru trei ani și jumătate. Această perioadă este cel puțin o etichetă simbolică pentru perioada cornului celui mic din Daniel și a fiarei din Apocalipsa.

Capitolul 11 din Apocalipsa ne prezintă mărturia excepțională a doi prooroci care ne aduc aminte de Moise și Ilie. Rămân două întrebări importante: „Textul se referă la doi oameni speciali sau reprezintă un simbol al mărturiei lui Hristos pe pământ prin Biserica Sa?” și: „Mărturia aceasta se referă la o perioadă scurtă de timp de la sfârșitul istoriei, sau are în vedere fie o perioadă din primul secol, fie mărturia Bisericii de-a lungul veacurilor?” La a doua întrebare vom dezvolta un răspuns când vom studia Apocalipsa 12. La prima întrebare, înclin să răspund că cei doi prooroci au în vedere mărturia a doi oameni cu o chemare specială. Sunt multe detalii în text: vor muri la Ierusalim, vor învia etc. care sunt dificil de interpretat doar ca simboluri care se aplică unei comunități. Aluziile vechi testamentare ne aduc aminte de lucrările unor oameni speciali din perioade de istorie care prefigurează sfârșitul istoriei: Iosua și Zorobabel, Moise și Ilie. Singura portiță prin care am putea susține că cei doi reprezintă un simbol pentru Biserică ar fi dacă insistăm pe Hristos care mărturisește prin Biserică. Atât Iosua și Zorobabel, cât și Moise și Ilie sunt prefigurări ale lui Hristos. Și atunci cei doi prooroci ar putea simboliza mărturia lui Hristos, care acum mărturisește prin Biserică pe pământ. Dar cei doi prooroci aduc urgii pe pământ și sunt protejați de fiară pe toată perioada celor trei ani și jumătate. Aceste caracteristici nu se potrivesc cu mărturia Bisericii nici din primul secol, nici de-a lungul istoriei, nici din perioada lui Antichrist. Mi se pare că am forța un text simplu și clar, dacă am interpreta pe cei doi prooroci ca și Biserica Domnului de pe pământ. În Romani 11 Israel și Biserica sunt prezentați ca doi măslini și am putea sugera că cei doi măslini din Apocalipsa ar putea fi Neamurile și evreii credincioși, care împreună formează Biserica, dar cred că am forța din nou, căci imaginea cu cei doi măslini este luată în mod evident din Zaharia 4 și nu din Romani 11.

Și în cele din urmă de ce ne-ar deranja să luăm textul așa simplu și clar ca o profeție despre doi oameni speciali cu o lucrare specială la sfârșitul istoriei? Oare Vechiul Testament nu se încheia cu o profeție asemănătoare? Și s-a împlinit ea oare în chip simbolic, sau s-a împlinit în persoana și lucrarea omului Ioan Botezătorul? În ultima carte din Vechiul Testament, cartea Maleahi, găsim următoarele două profeții:

1 „Iată voi trimite pe solul Meu; el va pregăti calea înaintea Mea. Și deodată va intra în Templul Său Domnul pe care-L căutați: Solul legământului pe care-L doriți; iată că vine, - zice Domnul oștirilor. Cine va putea să sufere însă ziua

venirii Lui? Cine va rămânea în picioare când Se va arăta El? Căci El va fi ca focul topitorului, și ca leșia nălbitorului. El va șede, va topi și va curăți argintul; va curăți pe fiii lui Levi, îi va lămuri cum se lămurește aurul și argintul, și vor aduce Domnului daruri neprihănite. Atunci darul lui Iuda și al Ierusalimului va fi plăcut Domnului, ca în zilele cele vechi, ca în anii de odinioară.” (Maleahi .3:1-4).

- 2 *„Căci iată, vine ziua, care va arde ca un cuptor! Toți cei trufași și toți cei răi, vor fi ca miriștea; ziua care vine îi va arde, și nu le va lăsa nici rădăcină, nici ramură.(...) Iată vă voi trimite pe proorocul Ilie, înainte de a veni ziua Domnului, ziua aceea mare și înfricoșată. El va întoarce inima părinților spre copii, și inima copiilor spre părinții lor, ca nu cumva, la venirea Mea, să lovesc țara cu blestem!” (Maleahi 4:1,5-6).*

Pasajele din Evangheliile ne spun în mod direct că Ioan Botezătorul este cel care a venit în duhul și puterea lui Ilie pentru a pregăti lucrarea lui Isus Hristos. Ce este interesant în profețiile din Maleahi, este că ambele vorbesc despre o venire a lui Mesia în glorie și pentru judecată. Aceasta ar sugera că Ilie ar trebuie să vină înainte de a doua venire a lui Mesia. Dar nu neapărat. Prima venire este înainte de a doua și o pregătește pe aceasta. În multe profeții, prima venire se suprapune pe a doua, ca și cum ar avea loc imediat una după alta. Din această pricină, autorii Evangheliilor nu greșesc când ne spun că Ioan este solul din Maleahi care pregătește venirea Domnului. Lucrarea acestui Domn va culmina cu judecata finală și răsplătirea sfinților. Aceasta nu înseamnă că acestea sunt singurele lucruri pe care le va face. Alte pasaje ne descoperă că înainte de a veni în slavă pentru judecată, va veni smerit și fără strălucire pentru a vesti pacea și a muri pentru fărădelegile noastre. Ioan Botezătorul va pregăti lucrarea lui Mesia care va culmina cu a doua Sa venire.

Dumnezeu va asigura protecție celor doi prooroci la fel cum a asigurat lui Moise și lui Ilie, lui Ioan Botezătorul și Mântuitorului. Dar după cei trei ani și jumătate, cei doi vor muri fiind uciși, asemenea Lui Ioan și Isus. Trupurile lor moarte vor zăcea în piața cetății celei mari. Ne întrebăm care este această cetate? Autorul ne spune că în înțeles duhovnicesc este „Sodoma” și „Gomora”, acolo unde a fost răstignit și Domnul lor. Este deci vorba de Ierusalim. Acest lucru este foarte important, deoarece ne vom mai întâlni

cu cetatea cea mare, sau cu ideea de cetate în Apocalipsa. Alături de imaginea cetății Ierusalimului ceresc, în carte mai găsim termenul de „cetate” cu referire la o cetate pământească. De exemplu în Apocalipsa 14:20, apare deodată o cetate: *„Și teascul a fost călcat în picioare afară din cetate..”*. neapărând o altă cetate în Apocalipsa, este posibil ca termenul de cetate să aibă în vedere cetatea din Apocalipsa 11, căreia i s-a descoperit identitatea: Ierusalim. Deci, lucrarea celor doi va avea în vedere și Ierusalimul și poporul iudeu. Fiara care se ridică din Adânc îi va omorî. Ne întrebăm cine este această fiară, dar secțiunea următoare ne va oferi răspunsul. Revenim la sfârșitul celor doi prooroci și observăm asemănarea dintre destinul lor și cel al Mântuitorului. După trei ani și jumătate în care fac tot felul de minuni, ei sunt omorâți. Dar după trei zile și jumătate, ei vor învia și vor fi înălțați la cer în văzul tuturor. Dumnezeu va face această minune, nu doar pentru a le dovedi oamenilor că mărturia lor este adevărată, ci și că învierea lui Hristos nu este un basm. Cei care au mărturisit despre Hristos au murit și înviaț asemenea Lui. Va fi o mărturie unică a învierii lui Hristos care va zgudui întreaga planetă. Și este important să sesizăm că această minune aduce roade: *„În clipa aceea s-a făcut un mare cutremur de pământ, și s-a prăbușit a zecea parte din cetate. Șapte mii de oameni au fost uciși în cutremurul acesta de pământ. Și cei rămași au dat slavă lui Dumnezeu.”* Iată că cei rămași vii în cetate au dat slavă lui Dumnezeu. Dacă în Apocalipsa 9 și în alte pasaje din Apocalipsa, ni se spune despre pământenii că, în ciuda minunilor lui Dumnezeu, tot nu s-au pocăit de faptele lor, iată că acum toți cei rămași vii în cetate se întorc la Dumnezeu. Despre ce cetate să fie vorba. Din context poate fi una singură: cetatea cea mare, Ierusalimul. Acest fapt este în armonie cu profețiile din a doua parte a cărții Zaharia, pe care le-am pomenit deja. La sfârșit, cei rămași vii în Ierusalim și rămășița lui Israel se va întoarce la Domnul. Această asemănare reprezintă un argument că acest capitol vizează ultimele zile ale istoriei, căci până acum nu am văzut ca Ierusalimul să fie expus unei asemenea mărturii și după o perioadă de necaz în care va pieri a zecea parte din cetate, cei rămași vii să-l slăvească pe Creator. Această interpretare este în armonie și cu spusele lui Petru din Fapte adresate evreilor: *„pocăiți-vă dar și întoarceți-vă la Dumnezeu pentru ca să vi se șteargă păcatele, ca să vină de la Domnul vremile de înviore, și să trimită pe Cel ce a fost rânduit mai dinainte pentru voi: pe Isus Hristos, pe care Cerul trebuie să îl primească până la vremurile așezării din nou a tuturor lucrurilor: despre aceste vremi*

a vorbit Dumnezeu prin gura sfinților Săi proorocii din vechime.” (Fapte 3:19-21). Petru știe că întoarcerea lui Israel la Domnul va declanșa a doua venire a lui Hristos în slavă.

Versetul 14 ne aduce aminte că toate aceste evenimente din Apocalipsa 11 sunt concomitente cu cele aduse de trâmbița a 6-a și că sunt antemergătoare celor aduse de trâmbița a 7-a. Știm deja că trâmbița a 7-a va aduce împlinirea tainei lui Dumnezeu. Și într-adevăr, trâmbița a șaptea aduce a doua venire a lui Hristos: *„Îți mulțumim Doamne, Dumnezeule, care ești, care erai și care vii, că ai pus mâna pe puterea ta cea mare și ai început să împărățești. Neamurile se mâniaseră, dar a venit mânia Ta; a venit vremea să judeci pe cei morți, să răsplătești pe robii Tăi proorocii, pe sfinți și pe cei ce se tem de Numele Tău, mici și mari și să prăpădești pe cei ce prăpădesc pământul!”*. Dacă în prezent, diavolul este Conducătorul acestei lumi, după venirea lui Hristos împărăția lumii va trece în mâinile lui Dumnezeu. Hristos va aduce judecată pentru cei răzvrățiți și răsplătirea pentru cei credincioși. Iar cei credincioși sunt numiți în primul rând: proorocii Săi, căci în această secțiune este un accent deosebit pus pe idea de a prooroci. Ioan este chemat să proorocească, iar apoi autorul ne descrie mărturia excepțională a celor doi prooroci care vor muri la Ierusalim. Este a treia oare când ni se prezintă imaginea finalului glorios al istoriei. Să ne amintim:

- 1 În prima secțiune (capitolele 4-5) ni se prezintă planul lui Dumnezeu din perspectiva veșniciei și a scaunului de domnie. Ni se explică rațiunea acestui plan: să se reveleze frumusețea caracterului lui Dumnezeu într-o claritate maximă, astfel încât și vrăjmașii săi de moarte să se închine de bunăvoie înaintea Creatorului, din pricina slavei Sale. Din această pricină, imaginea sfârșitului este descrisă ca o închinare totală și a tuturor în fața Creatorului.
- 2 În a doua secțiune (capitolele 6-7) ni se prezintă planul lui Dumnezeu din perspectiva celor șase peceti, adică a revărsării mâniei lui Dumnezeu peste pământ. Ideea principală explicată de autor în această secțiune este răspunsul la întrebarea: cum poți sta în picioare în fața revărsării mâniei Creatorului? Slujitorii lui, care și-au spălat hainele în sângele Mielului nu au de ce să se teamă. Ei vor sta în picioare atât pe pământ, cât și în Ceruri. Din această pricină, imaginea finalului glorios al istoriei ne este descrisă prin mulțimea tuturor celor răscumpărați care stau înaintea scaunului de domnie și se bucură de cea mai sfântă părtășie cu Domnul lor.

3 A treia secțiune (capitolele 8-11) ne prezintă planul lui Dumnezeu din perspectiva peceții a șaptea, adică a intensificării judecății lui Dumnezeu asupra pământului. Înțelegem că înainte de venirea lui Hristos, judecățile lui Dumnezeu pe pământ se vor intensifica. Înțelegem și rațiune acestui fapt: Domnul nu dorește moartea celor păcătoși și ca ei să se întoarcă la Domnul și să trăiască. Dar această secțiune pune un accent deosebit și pe rolul sfinților pe pământ în acele zile ale intensificării judecăților lui Dumnezeu. Astfel aceștia:

- Prin rugăciunile lor declanșează intensificarea judecăților lui Dumnezeu pe pământ.
- Sunt o mărturie prin faptul că sunt protejați de chinul adus de lumile demonice.
- Au doi reprezentanți care vor avea o mărturie excepțională în fața întregului pământ.
- Ca roadă a mărturiei lor, rămășița lui Israel se va întoarce la Domnul.

Înțelegem că Domnul conlucrează cu sfinții Săi pentru a aduce la pocăință neamurile și pe evrei înainte de venirea judecății finale. Este interesant că această secțiune pare să introducă informații și despre poporul evreu. Dacă Biserica este numărată în templul lui Dumnezeu, evreii par a forma curtea de afară dată Neamurilor. Evreii sunt sub stăpânirea Neamurilor, care nu trebuie înțeleasă neapărat ca o formă de robie fizică, ci în primul rând o formă de robie spirituală. Evreii se află sub mânia lui Dumnezeu și trăiesc în spiritul lumii, conduși de duhul acestui veac. Și ei se vor împotrivi mărturiei lui Dumnezeu din mijlocul lor. Totuși, la sfârșit, cei rămași în viață vor slăvi pe Creator. Acest lucru va declanșa venirea lui Hristos în slavă.

Aș mai avea două observații de făcut în legătură cu prima secțiune. Prima are în vedere rolul rugăciunilor sfinților în procesul grăbirii venirii Mântuitorului. Ne aducem aminte în capitoul 8, că ceea ce a dus la intensificarea judecății lui Dumnezeu, intensificare care precede venirea lui Hristos, a fost cădelnița cu rugăciunile sfinților. Este interesant faptul că rugăciunile sfinților declanșează judecata. Din Samuel am învățat că pe linia judecății, Domnul poate lucra în istorie cu sau fără om. Doar pe linia îndurării conlucrarea cu omul este absolut necesară, căci pământul a fost dat fiilor oamenilor (vezi Psalmul 115 și comentariile noastre din 1 Samuel 5-7). Și totuși, în Apocalipsa 8, rugăciunile sfinților declanșează ultima etapă a judecății divine. Se pare deci că, în ce

privește venirea lui Hristos și judecata finală, rugăciunile sfinților au un rol esențial. Mirele nostru așteaptă ca Biserica Sa să tânjească după revenirea Sa și să-i ceară cu ardoare să vină, să pună capăt răului de pe pământ și să înceapă marea nuntă! Pasajul din Luca 18 cu judecătorul nedrept și văduva insistentă pare să întărească această interpretare: „*Auziți ce zice judecătorul nedrept? Și Dumnezeu nu va face dreptate aleșilor Lui, care strigă zi și noapte către El, măcar că zăbovește față de ei? Vă spun că le va face dreptate în curând. Dar când va veni Fiul omului, va găsi El credință pe pământ?*” (Luca 18:6-8). Mirele ascultă glasul aleșilor Lui care strigă zi și noapte și va veni în slavă să le facă dreptate. Dar dacă ei nu vor striga zi și noapte? Va mai veni? Va întârzia mai mult? Deși Domnul nu este ca judecătorul nedrept, totuși, în mod surprinzător, sfinții sunt chemați să insiste zi și noapte pentru dreptate, asemenea văduvei insistente? Oare de ce? Petru că Domnul vrea să testeze credința sfinților, cărora le dă șansa să grăbească revenirea Sa. În măsura în care Hristos va auzi glasul miresei care-L va chema, în această măsură El se va grăbi să revină. Apocalipsa se încheie cu rugăciunea: „*Vino, Doamne Isuse!*”. Stau și mă cercetez înaintea Domnului: de câte ori am rostit această rugăciune cu foc în viața mea de creștin? Rostesc această rugăciune zilnic? Încerc ca toate acțiunile mele să fie de fapt o rugăciune vie care să-L cheme cu ardoare pe mirele nostru? Sau mă simt bine pe pământ și am planuri de care m-am îndrăgostit și care ar putea fi amenințate de revenirea Mântuitorului în slavă? Cred eu în spusele Mântuitorului din Luca 18? Cred că pot grăbi venirea Domnului? Cred că inima Domnului nostru poate fi mișcată de glasul miresei Sale? *Vino, Doamne Isuse!*

A doua observație vizează o posibilă paralelă între dorința lui Pavel din Filipeni 3 și cei doi profeți de la Ierusalim: „*Și să-L cunosc pe El și puterea învierii Lui și părțasia suferințelor Lui, și să mă fac asemenea cu moartea Lui; ca să ajung cu orice chip, dacă voi putea, la învierea din morți.*” (Filipeni 3:10-11). Am subliniat că cei doi prooroci de la Ierusalim vor avea un sfârșit foarte asemănător cu cel al Mântuitorului. Oare acest lucru îl înțelegea Pavel atunci când rostea cuvintele „*să mă fac asemenea cu moartea Lui*”? oare Pavel își dorea să fie unul din cei doi prooroci de la Ierusalim? Nu știm dacă este doar o speculație, sau dorința lui Pavel pentru o slujbă specială din ultimele zile ale istoriei. Totuși, asemănarea dintre Filipeni capitolul 3 și Apocalipsa 11 este extrem de interesantă.